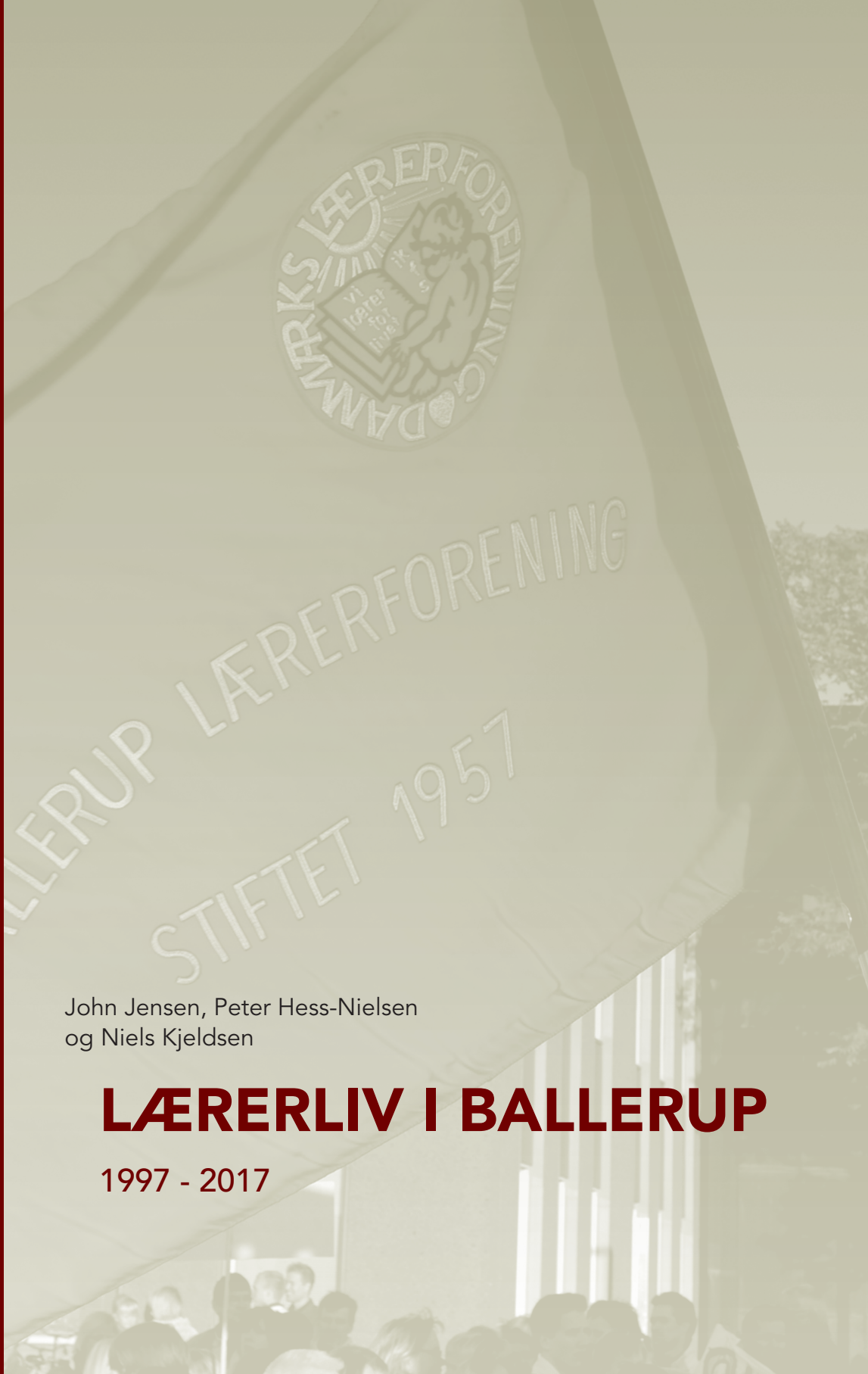

John Jensen, Peter Hess-Nielsen
og Niels Kjeldsen

LÆRERLIV I BALLERUP

1997 - 2017

John Jensen, Peter Hess-Nielsen
og Niels Kjeldsen

LÆRERLIV I BALLERUP

1997 - 2017

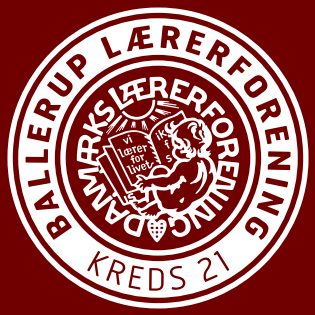

John Jensen, Peter Hess-Nielsen og Niels Kjeldsen:
Lærerliv i Ballerup 1997-2017

Produktion:
Eks-Skolens Trykkeri ApS

Oplag: 1000

Grafisk tilrettelægning:
Dennis N. Andersen

© 2017 Ballerup Lærerforening

Fotos og illustrationer i bogen stammer fra private arkiver. Hvis ophavsretten skulle være krænket, er det utilsigtet. Retmæssige, dokumenterede krav vil blive honoreret efter samme retningslijer, som hvis der på forhånd var indhentet tilladelse.

Bogen er redigeret af:
Peter Hess-Nielsen, tidligere lærer på Grantofteskolen og medlem af BLF's bestyrelse. Næstformand for BLF i 8 år og derefter medlem af DLF's hovedbestyrelse i otte år. Er nu pensioneret.

John Jensen, tidligere lærer på Østerhøjskolen og medlem af BLF's bestyrelse. Formand for BLF i 10 år. Er nu pensioneret.

Niels Kjeldsen, tidligere lærer på Hedegårdsskolen og Grantofteskolen og medlem af BLF's bestyrelse. Kasserer i BLF i 10 år. Næstformand for BLF i 10 år. Formand for BLF i to år. Er nu pensioneret.

John Jensen, Peter Hess-Nielsen
og Niels Kjeldsen

LÆRERLIV I BALLERUP

1997 - 2017

BALLERUP LÆRERFORENING
KREDS 21

INDHOLD

08 Forord

10 Overenskomstkampe fra 1999 til 2015
16 Kampen mod Ny Løn
20 Lønaftalerne i Ballerup 1997-2011
23 Politik eller postnummer?
27 Personsagerne – det store og stille arbejde
29 Kredsens arbejdsmiljøarbejde – fra røg, møg og støj til psykisk arbejdsmiljø
31 Den første store arbejdstidskonflikt 2006-2007
37 Den anden store arbejdstidskonflikt 2010-12
45 Hurraord og skolebanko
46 20 år med stigende inklusion
48 Rummelighed og inklusion – et helt særligt kapitel i Ballerup
52 Medlemskurserne – en del af "kittet"
53 Generalforsamlingerne
54 Livslangt fællesskab
56 Kredshuset
58 Fanen
60 Den tredje store arbejdstidskonflikt 2013
Lockouten i et Ballerup-perspektiv:
Smidt uden for døren, men det tier vi ikke stille af!
65 Ydmygende, frustrerende – men jeg er klar igen
68 Konfliktsangene
69 En foranderlig og forunderlig tid:
ny lokalaftale, ny folkeskolereform og ny skolestruktur
76 Med mange kasketter..
82 Færre lærere og flere opgaver presser skolevæsenet og foreningen
88 Faktaboks om 1997-2017

FORORD

Ballerup Lærerforenings historie og lærerlivet i Ballerup fra 1997 og op til 2017 har været broget, under konstant forandring, med op- og nedture – men aldrig kedeligt.

Tydeligt i billedet står de tre store arbejdstidskonflikter, som handlede lige så meget om KL's ønske om at knække en fagforening, som de handlede om arbejdstidsregler og besparelser.

Det er også historien om et skolevæsen, der i en periode indførte mere og mere ledelse og topstyring, men paradoksalt nok opnåede langt mindre fælles præg. Fordums tydelige billede af et skolevæsens stærke identitet og værdier blegnede en del i perioden.

Samtidig med ønsket om at knække fagforeningen har dette forunderligt nok bidraget til, at BLF nu er en af de få samlende institutioner. Dette i et skolevæsen, der tidligere havde mange fælles aktiviteter fx på Pædagogisk Center og med en forvaltning, der tænkte på tværs af skolerne.

Det er historien om de favnende lærere, der pludselig i inklusionens navn fik påduttet, at de ikke var rummelige nok. I nogle tilfælde fik læreren en følelse af måske selv at skulle til psykolog? Og fulgte pengene virkelig med det 'inkluderede' barn, når det kom tilbage i normalklassen?

Det er historien om en lærerkreds, der også på mange områder har arbejdet godt sammen i hverdagen med sin med- og modpart, kommunen.

Det er først og fremmest historien om en lærerkreds, der aldrig har accepteret, at ordentlige vilkår for lærerne skulle være i modsætning til god skole. Tværtimod ses de som hinandens forudsætninger – og det beviser man gerne både i hverdagen og i konfliktsituationer.

I denne periode sagde en generation af lærere farvel, som i mange år var toneangivende i BLF. Der var bekymrede røster, som naturligvis tog fejl. Der er altid nye til at tage over, og desuden er BLF mere end summen af enkeltindivider. Det fik vi demonstreret under lockouten i 2013.

Der blev langt fra plads til det hele i bogen. Specialskolernes ankomst i 2007, PPR og BLF's rolle i DLF havde også været oplagte emner – og sikkert mange flere.

Børnehaveklasselederne har vi i BLF altid haft med under fællesbetegnelsen 'lærer'. Vi gør ingen undtagelse her.

Vi tre redaktører har haft meget frie hænder og takker for det!
Bogens indhold er ikke kendt på forhånd af andre end os, og de enkelte afsnit står alene for de pågældende skribenters egen regning.

Vi takker også varmt for alle bidrag til bogen!

Bogen skal ses som en helt selvstændig fortsættelse af den tidligere bog, der dækkede perioden 1957-1997.

God læselyst og til lykke til BLF med de 60 år!

John Jensen, Peter Hess-Nielsen og Niels Kjeldsen
August 2017

Overenskomstkampe fra 1999 til 2015

John Jensen

Arbejdstidsaftalen var det centrale spørgsmål ved OK-forhandlingerne i 1999. Ved afstemningen stemte et stort flertal i BLF nej til resultatet, og på landsplan blev det også til et nej. Den væsentligste grund til nejet var, at der ikke i forslaget var en sikring af lærernes forberedelsestid, og at der generelt ikke var tid nok til forberedelse af undervisningen. Forhandlingerne om en ny overenskomst blev derfor genoptaget i forligsmandsinstitutionen. Resultatet blev, at forligsmanden fremsatte et nyt forslag, hvor den individuelle tid til forberedelse blev øget fra 375 årlige timer til 400 timer. Til gengæld blev lønfremgangen reduceret tilsvarende, så lærerne selv betalte forbedringen af forberedelsestiden med deres lønkroner. Mæglingsforslaget blev forkastet af flertallet i BLF, men vedtaget af et snævert flertal i DLF.

Overenskomsten i 2002 gav anledning til stor dramatik. Selve resultatet af forhandlingerne blev forkastet af et stort flertal i både DLF og BLF. I Ballerup stemte 97,5% af medlemmerne nej til forslaget. Men selvom der var flertal for et nej i DLF, blev resultatet alligevel godkendt, da et lille flertal i forhandlingsfællesskabet for alle kommunalt ansatte, KTO, stemte ja. På grund af de udemokratiske sammenkædningsregler blev lærernes nej altså vendt til et ja. Men bagved afvisningen blandt lærerne lå alligevel nogle centrale uenigheder i DLF. På læreområdet havde forhandlerne i DLF nemlig accepteret, at der blev sat en del penge af til lokal løndannelse, hvorimod de centrale lønstigninger var mikroskopiske, især i det første overenskomstår. Samtidig havde DLF's forhandlere accepteret en dårlig aftale for den gruppe af overenskomstansatte - kaldet 93 gruppen - hvis pensionsforhold var særlig ringe. Som en sidste ting havde DLF's forhandlere accepteret, at den opsigelse af arbejdstidsaftalen, som kongressen tidligere havde besluttet, reelt blev trukket tilbage, således at den aftale, lærerne var uenige i, ville fortsætte uden ændringer i yderligere tre år.

På baggrund af disse uenigheder internt i DLF tog Århus Lærerforening initiativ til, at kongressen ekstraordinært skulle indkaldes for at diskutere disse spørgsmål – et initiativ de kongresdelegerede fra BLF støttede. Den ekstraordinære kongres fik en dramatisk indledning, idet den daværende formand

Annie Herfort Andersen indledte kongressen med at meddele, at hun ville trække sig som formand på kongressen få måneder efter. Dermed gik noget af luften ud af kongressen, idet den underliggende dagsorden reelt havde været et opgør med den politiske linje, hun og flertallet i hovedstyrelsen stod for og dermed også et ønske om at vælte formanden. Det klarede hun så selv. Diskussionen i DLF fik også nogle konsekvenser internt i BLF. Den tidligere formand for BLF Jon Kowalzcyk og den tidligere næstformand for BLF Peter Hess-Nielsen var begge i 2000 blevet valgt til HS efter et flot valg for begges vedkommende. I diskussionerne i hovedstyrelsen om den politiske linje havde de derimod stået på hver sin linje. Jon støttede Annie Herfort Andersens linje og Peter støttede oppositionen. En uenighed som også fik nogle konsekvenser for kredsstyrelsens anbefaling ved det næste HS valg i 2004.

Overenskomsten i 2005 var præget af ro og enighed. Resultatet af forhandlingerne blev, at der ikke skete ændringer vedrørende arbejdstiden. Selve det spørgsmål blev sparket til hjørne, og der blev satset på løndelen. Det

Vores 'kredstegner' Erik Steen Jensen bidrog i mange år med det ene pletskud efter det andet. Her Mogens Lykketoft og Anni Herfort

var centralt for DLF, at der ikke blev afsat penge i nævneværdigt omfang til Ny løn/lokal løndannelse. Det lykkedes, og samtidig var der tale om reelle lønstigninger, centralt aftalt. I vurderingen af resultatet indgik muligvis også, at det var den nye formand Anders Bondo Christensens første overenskomstaftale, hvilket sikkert har givet lidt længere snor. I BLF stemte flertallet af medlemmerne ja til overenskomsten på kredsstyrelsens anbefaling. Det indgik sandsynligvis også i accepten, at der lokalt i Ballerup var en arbejdstidsaftale, som der var tilfredshed med blandt medlemmerne. Denne aftale skulle dog give anledning til en alvorlig konflikt med Ballerup Kommune allerede i skoleåret 2006-2007.

I 2008 indgik DLF en aftale med KL, hvor arbejdstidsaftalen stod i centrum. Man var blevet enig om såkaldt professionsaftale, hvor lærerne selv havde større rådighed over deres arbejdstid, og hvor der var en større fleksibilitet. Til gengæld manglede der nogle centrale sikringer af forberedelsestiden for den enkelte lærer. På den baggrund anbefalede kredsstyrelsen medlemmerne at stemme nej til resultatet. En opfordring medlemmerne fulgte. Ved det samlede resultat for DLF viste det sig, at kun Ballerup og en enkelt anden kreds havde stemt nej – resten af kredsene i DLF havde stemt ja.

Ved overenskomsten i 2011 var diskussionen om sikringen af reallønnen i centrum. Et flertal i kredsstyrelsen anbefalede at stemme ja til resultatet, fordi de mente, at reallønnen ville være sikret, og fordi der ikke var afsat midler til lokal løndannelse. Et mindretal i kredsstyrelsen mente derimod, at reallønnen ville blive udhulet i løbet af de næste to år med den aftalte lønstigning. Flertallet i kredsen stemte ja til resultatet.

Overenskomsten i 2013 blev den hidtidig mest dramatiske i DLF's historie. Gennem en længere periode havde KL med regeringen i ryggen reelt ført skinforhandlinger med DLF for derved at opnå et forhandlingssammenbrud. Efter et stykke tid meddelte KL, at man ikke mente, at det kunne betale sig at forhandle videre, og at der var tale om et forhandlingssammenbrud. Resultatet blev, at KL lockoutede 43.000 lærere. Konflikten varede en måned, hvorefter den socialdemokratisk ledede regering gennemførte et indgreb, der forinden var blevet godkendt både af KL og af Moderniseringsstyrelsen. Lovindgrebet hed Lov 409, og blev vedtaget af et stort flertal i folketinget, idet kun Liberal Alliance og Enhedslisten stemte imod. Lov 409 skulle også

være med til at finansiere den nye folkeskolelov, der var besluttet og gav dermed denne lov den værst mulige opstart. I Lov 409 fik skolelederne stort set ubegrænset råderet over lærernes arbejdstid – der var ingen sikring af forberedelsestiden – intet maksimalt undervisningstimetal og eksempelvis aldersreduktionen blev afskaffet fremadrettet uden økonomisk kompensation på trods af, at vi selv havde betalt for denne ordning gennem tidligere overenskomstaftaler. Generelt var indgrebet en skamplet og et opgør med den danske model på arbejdsmarkedet og skabte dybe sår mellem lærerne og regeringspartierne fra Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti og Det Radikale Venstre.

Selve lockouten viste derimod et fantastisk sammenhold blandt medlemmerne både i Ballerup og i DLF. Der var et utal af aktioner og der blev vist meget kreativitet, som viste at lærerne i Ballerup og resten af landet bestemt ikke var blevet knækket.

Overenskomsten i 2015 var den første efter lockouten. Blandt medlemmer i BLF og sikkert også i andre dele af landet var der en forventning om, at overenskomsten kunne rette op på nogle af de værste elementer i Lov 409. Der blev også indgået en aftale mellem DLF og KL, som en enig hovedstyrelse bakkede op bag. I kredsstyrelsen i Ballerup var der ikke enighed om vurderingen af resultatet. Formanden Morten Refskov mente, at man skulle stemme nej til resultatet – og næstformanden Jeanette Sjøberg, der også var medlem af hovedstyrelsen i DLF, anbefalede at stemme ja til resultatet. I kredsstyrelsen støttede flertallet Mortens linje, og blandt medlemmerne af BLF var der også et markant nej flertal. Denne uenighed mellem formand og næstformand fik også konsekvenser for hovedstyrelsesvalget i efteråret 2015, hvor både Morten og Jeanette stillede op. Morten fik næstflest stemmer på landsplan, hvilket især skyldtes hans klare afvisning af overenskomstresultatet. Jeanette blev også valgt ind i hovedstyrelsen med et pænt resultat. Stemmeprocenten i Ballerup Lærerforening var på 79,5%, hvilket var den højeste stemmeprocent i landet.

Generelt har der altid været diskussioner i BLF om overenskomsten. Det er meget naturligt, da netop overenskomsten sætter rammerne for de kommende års løn- og arbejdsvilkår. Hvis dette ikke skulle give anledning til diskussion ville det da også være mærkeligt.

Lærerne dannede menneskekæde fra København til Roskilde. April 2013

Kampen mod Ny Løn

Peter Hess-Nielsen

"Ny løn" er et begreb som er opfundet i rationaliseringens slipstrøm op igennem 90'erne. Ny løn skulle medvirke til at gøre det offentlige lønsystem mere fleksibelt, som både arbejdsgivere og topforhandlere fra fagbevægelsen sagde.

Ny løn var/er hverken mere eller ny, men alene en anden måde at fordele overenskomstens aftalte lønstigninger. Ved det centrale bord aftales en given lønstigning - men så bestemmes det også, at en del af denne lønstigning ikke skal gå direkte til de omfattede medarbejdere - men skal fordeles decentralt - lokalt og til de enkelte arbejdspladser. Fænomenet fik derfor også navnet lokalløn. Det betyder, at fagbevægelsen skal forhandle om de samme penge mindst 2 gange: Først ved det centrale bord og derefter lokalt. Tanken fra arbejdsgiverne er selvfølgelig at man lokalt skal "gøre sig fortjent" til en ekstra lønstigning ved at få en særlig funktion - eller bare være venlig overfor ledelsen. Disse ny løntillæg fik da også hurtigt navnet "fedterøvstillæg".

I Lærerforeningens ledelse var man fra starten ikke afvisende overfor dette ny arbejdsgiverpåfund. I OK 97 fik skolelederne en slags "resultatlønsbonus" og ved OK 99 blev der indført et undervisningstillæg. Et centralt aftalt tillæg, som gik til dem, der underviste. Måske ikke så slemt - men et brud med princippet om at den centrale lønforhandling skulle sikre en realløns-fremgang for alle frem for at lave flere uoverskuelige "tillægsordninger".

Lokallønsordningen blev stadig mere upopulær blandt medarbejdere på gulvet, fordi den kunne gøre kolleger til konkurrenter om deres egne penge, så at sige.

Ved OK 02 spidsede situationen til. Forligsmandens mæglingsforslag indeholdt 2% til lokalløn af en samlet 6% lønstigning over 3 år. I mange lærerkredse var der stor modstand mod lokalløn.

Lærerne ville ikke have lokal - eller "ny løn". De ville have ordentlig løn.

En gruppe kredse samlede andre offentlige fagforeninger og arrangerede en kampagne mod Ny Løn, som medførte, at hele det offentlige arbejdsmarked organiseret i KTO var meget tæt på konflikt, idet forligsmandens mæglingsforslag kun blev vedtaget med 52% ja og 48% nej. Det mindste flertal nogensinde.

En vigtig aktivitet i denne kampagne mod Ny Løn var en landsdækkende underskriftindsamling blandt tillidsrepræsentanter i hele KTO. Tusindvis af tillidsrepræsentanter skrev under på modstanden mod Ny Løn og de mange underskrifter blev overdraget til daværende KTO-formand Poul Winkler ved OK-forhandlingernes start. Denne aktion blev aktivt støttet fra BLF, og der er ingen tvivl om, at den havde stor betydning for den høje nej-%, fordi den havde fået debatten ud på de enkelte arbejdspladser, og mange tillidsrepræsentanter havde opfordret deres kolleger til at stemme NEJ. Den høje nej-% dæmpede helt sikkert også fagtoppens begejstring for Ny Løn i de efterfølgende år.

Men arbejdsgivernes hede drøm om at få en situation, hvor skolelederen kan forhandle den enkelte lærers løn ude på skolen, er sikkert ikke død.

I DLF fik OK-forløbet den konsekvens, at formanden Annie Herfort gik af, fordi hun - selv om hun efter pres fik sagt NEJ - fik kraftig kritik for sin håndtering af hele OK-forløbet.

På kongressen i oktober 2002 valgtes Anders Bondo til ny formand. Anders havde været en hovedkraft i kampen mod Ny Løn og i at få en mega høj lærer nej-%. Og på den måde kom DLF-ledelsen i overensstemmelse med medlemmerne.

Selvfølgelig var der også andre forhold i OK-forslaget, der havde betydning for udfaldet.

Men ved OK 05 havde Ny Løn-forkæmperne mistet pusten.

I Ballerup var modstanden mod Ny Løn omfattende fra første færd, og kredsen engagerede sig i alle kampagner mod Ny Løn fra 1999. Bl.a var kredsen meget aktiv i annoncering i dagspressen og i gennemførelsen af

den store før omtalte underskriftindsamling i forbindelse med OK 02. Også efter "magtskiftet" i DLF var kredsen engageret i arbejdet for at få en ny lønstrategi i DLF og i hele KTO og arbejdede hårdt for at få ryddet op i de skader, der var sket de foregående år. Kredsen var bl.a. en af initiativtagerne til en såkaldt "Løngruppe", som igen blev etableret på tværs af KTO med krav om en helt ny lønstrategi i KTO. Bl.a et krav om sikring af reallønnen for alle ved direkte KTO-forhandling med staten, da det alligevel er staten der bestemmer over kommunernes økonomi. Et andet krav var en ændring i KTO, så organisationer i de enkelte kommuner ikke mere oplever hinanden som konkurrenter, når det gælder løn og andre medarbejderforhold.

BLF var med-initiativtager til den landsdækkende kampagne

Ville du låne din arbejdsgiver 15.000 kroner?

Lønaftalerne i Ballerup 1997-2011

Niels Kjeldsen

På endnu et møde i en lang række om vores løn spurgte direktør Kaj Nørsø os, hvorfor vi dog skulle bruge så meget tid på et emne som løn. Vi kunne kun svare, at det at få løn sådan set var en kraftigt medvirkende årsag til at have et job.

De lokale lønaftaler fik langt større betydning fra slutningen af 1990'erne, da man i overenskomsterne satte større beløb af, der skulle aftales i de enkelte kommuner.

Der var helt klassiske modsætninger mellem kommunens arbejdsgiversynspunkter og vores lønmodtagersynspunkter, lige efter bogen.

Vi ønskede al løn aftalt på forhånd ud fra kollektive og gennemsnitlige principper. Vi ønskede, at al løn skulle bidrage til pensionen, især for de lærere, som ikke var tjenestemænd. Vi ønskede, at de såkaldte "ny lønnere" lønmæssigt kom tættere på "gammel lønnerne", altså de ældre lærere, der i 1993 bevarede lønniveauet.

Modsætningen var belønninger, som den enkelte leder efter eget skøn kunne tildele enkelte lærere, også kendt som fedterøvstillæg. Ingen pension, og ikke nødvendigvis pligt til at bruge alle de penge, der var aftalt i overenskomsten. Ingen skelen til, at en stor gruppe af yngre lærere havde et efterslæb.

Mellem disse yderpunkter lå naturligvis en masse varianter.

Styrelsen fastlagde og justerede løbende en lønpolitik, og begge dele blev godkendt af generalforsamlingen. Det viste sig at være en stor fordel for os at have klare mål og principper at navigere efter i forhandlingerne. Endnu mere betød det, at der var så bred enighed blandt lærerne. Begejstringen for 'Lokalløn', 'Ny løn', og hvad fænomenet ellers har heddet gennem tiderne, kunne ligge på et ganske, ganske lille sted – og når vi nu alligevel havde skidtet, skulle alle i hvert fald have en nogenlunde lige stor del af det. Mange udtrykte endda, at vi hellere skulle sige nej tak til pengene end sige ja tak til fedterøvstillæg, fordi dette på længere sigt stillede os stærkere. Man

Lønsedler - et lukket land for de fleste. Men tjekket blev de!"

ønskede en god, samlet løn for sit lærerarbejde, og man så det uværdige i at splitte det op i enkeltdele til så og så mange kroner stykket.

På den anden side af forhandlingsbordet var man godt klar over betydningen af lærernes holdning, og internt var der også forskellige opfattelser. En ting var at gå ind for en masse individuelle tillæg, som skulle udbetales i korte perioder eller som et engangsbeløb, noget helt andet var at skulle administrere det på skolens kontor eller på lønkontoret. Også holdningsmæssigt var der forskelle, især nogle af skolelederne så klart risikoen ved at tilgodese nogle lærere på en skole på andres bekostning, mens andre så en mulighed for at få ekstraarbejde udført for en beskeden betaling. Et tillæg kunne jo aldrig blive så dyrt som en egentlig timeløn!

Forhandlingerne levede ofte deres eget forunderlige liv, men nåede altid frem til et resultat, som begge parter kunne underskrive. Nogle gange ad krogede omveje, men det måtte man tage med. Hvad man har sagt om vores vedholdenhed og principper på Rådhuset kan vi kun gætte om, der har sikkert ikke altid været roser til os.

En enkelt gang tilbød man endda en lynløsning for at slippe for alt det bøvl med os: vi kunne simpelthen dele puljen 50-50 og bestemme over hver vores halvdel! Vi holdt masken og afslog høfligt.

Det lykkedes blandt andet at blive enige om mange fælles tillæg, et løft af begyndelseslønnen og at al løn var pensionsgivende for overenskomstansatte.

Der var i flere tilfælde uenighed om fortolkningen af det aftalte. Vi fik i overvejende grad medhold, når det kom til stykket, men vi tabte en faglig voldgift i 2008.

Det drejede sig om tjenestemændenes løntrin, en varm kartoffel! Den slags sager afgøres næsten hver gang af en dertil hyret højesteretsdommer, som er meget inde i vanen med at tage samfundshensyn. Måske ikke ideelt, når vores modpart er kommunerne og staten. Vi kom dog meget langt ad den vej, vi ville, nemlig at tjenestemændenes løn i vidt omfang skulle gives i form af løntrin, så den også blev pensionsgivende.

Som et resultat af de lokale lønforhandlinger begyndte Ballerup og nogle af nabokommunerne at få en lønprofil, som tilgodeså den ganske almindelige lærer, og det viste sig at have en god rekrutteringseffekt.

Det var almindeligt, at jobinteresserede lige ringede til kredskontoret for at tjekke lønnen i Ballerup. Nogle gange havde de spurgt til lønnen i en ansættelsessamtale og fået svaret, at "den er god, men vil du vide mere, så må du ringe til BLF".

Et af mange paradokser i en tid, hvor man fra arbejdsgiverside ønskede al løn lagt ud på skolerne!

Det har kostet en del energi at indgå lønaftalerne og ikke mindst at gennemføre de årlige løntjek, hvor alle medlemmer fik tilbudt at få gennemgået løn- og arbejdstidsforhold af TR og kredskontoret, men det har været det værd. Vi har fundet en del løn, som medlemmer havde ret til, i nogle tilfælde ret store beløb.

Det har ifølge flere skoleledere også haft en præventiv effekt.

Man har gjort sig mere umage for at få styr på lærernes ustyrlige løn.

Politik eller postnummer?

Niels Kjeldsen

I 1999 og igen i 2003 stillede to balleruplærere op til hovedstyrelsen. Det lyder måske ikke umiddelbart kontroversielt i en demokratisk forening. Af flere grunde skabte det dog en hel del røre.

I DLF's andre kredse undrede man sig, for det kunne være svært nok at få valgt en enkelt repræsentant fra en mindre kreds. Denne holdning afspejlede tydeligt, at man opfattede hovedstyrelsesvalget som et geografisk valg, i stil med gamle dages valg til stænderforsamlingen og Rigsdagen. Rundt om i landet satte nogle kredsformænd sig da også i visse tilfælde sammen og lagde kredskabalerne. "Hvis disse kredse fra vores del af landet stemmer på x og disse kredse stemmer på y, så kan vi få dem begge ind i hovedstyrelsen". Det medførte en oplagt risiko for at nedtone kandidaternes fagpolitiske holdninger og for at reducere medlemmerne til stemmekvæg.

I den kontekst var det kontroversielt, at to fra samme kreds stillede op. "Hvad tror de om sig selv?" og "Hvilken af de to kandidater støtter kredsen så?"

I Ballerup var det synspunkt mere udbredt, at det drejede sig om kandidaternes 'politik - ikke postnummer'.

Det gav dog også dønninger lokalt i Ballerup, at der var to lokale kandidater. I 1999 var det oven i købet først næstformanden Peter Hess-Nielsen og så formanden Jon Kowalczyk, der meddelte deres kandidatur.

Kunne man fortsætte som formand i en kreds, hvis man også blev valgt til hovedstyrelsen? Det var almindeligt mange steder, men formanden meldte ud, at sådan gør vi ikke i Ballerup. Det ville være for meget indflydelse og for mange opgaver lagt på en enkelt person. Det var der udbredt enighed om. Der var endda dem der mente, at selv hvis man ikke blev valgt ind, var man principielt ude af billedet lokalt. Man havde jo signaleret, at man ville væk.

Tilsvarende meddelte Peter, at han i givet fald ville stoppe som næstformand.

Ballerup Lærerforening
Danmarks Lærerforening - kreds 21

HOVEDSTYRELSESVALG 2015

Valget er over os, og stemmeprocenten skal helt op!

Kære medlemmer

Som vi tidligere har orienteret om, har Morten Refskov (formand) og Jeanette Sjøberg (næstformand) begge valgt at stille op som kandidater til Danmarks Lærerforenings Hovedstyrelse.

Kredsstyrelsen bakker op om begge kandidater og ser gerne, at begge bliver valgt ind. På vores hjemmeside kan du orientere dig nærmere om de to kandidaters valggrundlag. Heri beskriver de blandt andet deres holdning til den fagpolitiske retning, som de ønsker, at vores forening skal gå i.

I Ballerup Lærerforening har vi tradition for at have medlemmer i Hovedstyrelsen. Dette tillægger vi stor værdi, da det giver særligt gode muligheder for at præge politikken og sikre en god kommunikation mellem niveauerne. Begge kandidater agter i øvrigt at fortsætte deres respektive hverv i Ballerup Lærerforening, såfremt de måtte opnå valg.

Det er vigtigt for begge kandidater, at du får stemt. Og det er i øvrigt vigtigt for den kommende Hovedstyrelses legitimitet, at medlemmerne bakker op om valget.

Som lokkemiddel til at opnå en høj stemmeprocent udlodder Ballerup Lærerforening derfor efter eget valg kage eller morgenbrød til de skoler og øvrige arbejdspladser, som når en stemmeafgivelse på over 80 %!

På næste side kan du læse vejledningen fra DLF til selve valghandlingen.

Med fagpolitisk hilsen
Ballerup Lærerforenings kredsstyrelse

Brev til ballerup-lærerne fra styrelsen om HS-valget i 2015

VEJLEDNING TIL HOVEDSTYRELSESVALG

Præsentation af kandidater
Præsentation af kandidaterne bliver bragt i medlemsbladet Folkeskolen, der udkommer den 19. november 2015. Præsentationen af kandidaterne kan desuden ses på folkeskolen.dk.

Afstemningen
Stemmeafgivningen foregår elektronisk via foreningens hjemmeside www.dlf.org - "Hovedstyrelsesvalg 2015". Der kan stemmes fra torsdag den 19. november kl. 9.00. Afstemningen slutter tirsdag den 1. december 2015 kl. 16.00. Der skal anvendes NemID eller pinkode til log in.

Hvert stemmeberettiget medlem råder over 18 stemmer, der kan gives til én kandidat eller fordeles på flere kandidater. På folkeskolens hjemmeside www.folkeskolen.dk kan man læse om kandidaterne, ligesom man kan stille spørgsmål og debattere med dem.

Stemmebarometer
I lighed med tidligere vil der blive adgang til løbende at følge stemmeprocenten totalt, på kredsniveau og på arbejdspladsniveau. Dog vil arbejdspladser med 5 eller færre stemmeberettigede medlemmer ikke fremgå. Medlemmerne på disse arbejdspladser vil sammen med arbejdsledige m.fl. blive samlet i gruppen "Andre".

Det er foreningens indtryk, at stemmebarometeret tidligere har været et brugbart redskab, der – sammen med andre tiltag – kan indgå i kredsenes og tillidsrepræsentanternes bestræbelser på at opnå en høj valgdeltagelse.

Den 18. november 2015 inden kl. 12 vil kredsen modtage mail fra IT med et kredsspecifikt link, som kan anvendes til præsentation af eget stemmebarometer på kredsens hjemmeside.

Valgresultat
Det forventes at resultatet af valget kan offentliggøres på foreningens hjemmeside i løbet af aftenen tirsdag den 1. december 2015.

Med venlig hilsen

Anders Bondo Christensen Søren Munch

Med andre ord ville et valg af begge betyde, at kredsen mistede både formand og næstformand.

Kredsstyrelsen anbefalede begge kandidater, og det enkelte medlem af styrelsen kunne så oven i anbefale sin egen kandidat.

Valgt blev de begge - til manges bekymring for kredsens videre og uvisse skæbne.

I 2003 stillede de begge op til genvalg. Situationen var anderledes, nu var det ikke vores formand og næstformand. Der var intens debat i kredsen, i kredsbladet og i styrelsen. Skulle kredsen anbefale den ene eller den anden

eller begge? De havde nemlig også lagt sig på en forskellig politisk kurs i de forgangne 4 år, blandt andet i forberedelserne til den meget afgørende overenskomst i 2002.

Kunsten var at tage principiel og politisk stilling, selvom det personlige tydeligvis fyldte en del.

Det gik ikke stille af!

Styrelsen vedtog med flertal at anbefale Peter Hess ud fra hans førte politik og hans valggrundlag, og det enkelte medlem af styrelsen kunne så supplere dette budskab med sin egen anbefaling.

Igen blev de begge valgt, og vi kunne se tilbage på endnu en hed og engageret debat. Demokrati er ikke altid let, men trives trods alt bedst, når det bruges!

I 2007 vedtog styrelsen et regelsæt for hovedstyrelsesvalgene. Igen ud fra en politisk stillingtagen delte styrelsen sine anbefalinger mellem flere kandidater. Flertallet pegede på Dorte Lange, men der var også anbefalinger af vores lokale Hans Jørgen Franks, som dog ikke blev valgt. En enkelt pegede på Bent Larsen.

I 2011 var der ingen Ballerup-kandidater til hovedstyrelsesvalget. Styrelsen anbefalede at stemme på Ane Søgaard og Flemming Ernst ud fra deres valggrundlag. Vores næstformand Jeanette var Anes 2. suppleant. Ane blev valgt ind, men måtte stoppe i valgperioden, og da heller ikke Anes 1. suppleant var til rådighed, kom Jeanette i 2012 uventet i hovedstyrelsen.

I 2015 stillede både formand Morten Refskov og næstformand Jeanette Sjøberg op. Jeanette sad allerede i hovedstyrelsen, og der var sket en reorganisering af hendes opgaver i BLF. Men også Morten tilkendegav, at han i givet fald ville fortsætte som formand.

Hvad nu, hvis begge blev valgt? Kunne man undvære begge i det omfang, hovedstyrelsesarbejdet kræver? Hvordan så man principielt på sagen? Resultatet blev, at begge stillede op, blev anbefalet og valgt.

Personsagerne – det store og stille arbejde

Niels Kjeldsen

Arbejdet for det enkelte medlem, der har brug for hjælp, var for os den vigtigste opgave i hverdagen. Det foregik i sagens natur som regel meget stille i møder bag lukkede døre og med tavshedspligt - møder med medlemmet og med repræsentanter for arbejdsgiversiden, til tider også med hjælp fra konsulenter fra DLF.

Lige så meget tid og engagement, der blev lagt i dette arbejde, lige så usynligt var det for de fleste, og lige så afgørende kunne det være for det enkelte medlem. Et stort ansvar!

Sygdom, fleksjob, forflyttelser, mulig afsked, fyringsrunder, forældreklager, enkelte kriminalsager, disciplinærsager, samarbejdssager mm., som vi i sagens natur ikke kan fortælle om, men som har fyldt godt i bevidstheden og kalenderen.

TR'erne gjorde et stort og lige så usynligt arbejde og kunne sparre med os, hvis medlemmet gav grønt lys. Alle større sager og også en del mindre endte på kredskontoret.

BLF varetog medlemmets interesser i disse sager, ofte som eneste part. Vi blev af og til blevet bebrejdet, at vi ikke også så på skolens interesser i disse sager, men der var andre og ofte stærkere parter, der havde som opgave at varetage skolens interesser. Uanset sagens natur har alle krav på en ordentlig behandling og sagsbehandling.

Oven i dette er vi ofte kommet tæt på meget personlige og private forhold, blandt andet fordi vi konsekvent overholdt vores tavshedspligt. Tavshedspligt kan ikke gradbøjes.

Gik vi altid efter at undgå afsked? Nej, nogle gange var afsked både uundgåeligt og rigtigt, og vores opgave var at bidrage til, at det foregik bedst muligt.

Ballerup Kommunes politik ved sygdom, afsked mm. blev efterhånden noget

barskere, til gengæld er det vigtigt at fortælle, at vi næsten altid mødte meget dygtige og samarbejdsvillige medarbejdere fra personaleafdelingen, der forstod at medtage hensynet til mennesket.

Lige så blandede erfaringer, vi havde med samarbejdet med skolevæsenets ledelse om fx aftaleindgåelse, lige så positive erfaringer havde vi altså generelt med personaleafdelingen om det daglige og vigtige samarbejde om 'personsager', uden at der på nogen måde blev givet ved dørene.

Der var også et samarbejde med skolelederne om disse personsager. Som oftest fint, men af og til problemfyldt, hvis skolelederen følte sig mere ansvarlig for skolens budget end for sine medarbejdere. Skolelederne havde også meget forskellig resistens over for pres fra en forældregruppe.

Det skete også, at en skoleleder ikke tog et problem i opløbet og så greb desto voldsommere ind senere imod både regler og menneskelige hensyn, når problemet var vokset.

Den største udfordring i disse sager var ofte at bevare professionalismen, når man kom så tæt på personen.

Udvalgene

En stor del af styrelsens beslutninger bygger på praktisk arbejde, sagsbehandling, analyser og politiske indstillinger fra de faste og midlertidige udvalg, og her er der gennem årene lagt et uundværligt kæmpearbejde, lige fra medlemskurser til arbejdsmiljøsager, pædagogiske reformer og visioner, rummelighedsundersøgelser til analyser af løn/arbejdstid/overenskomstkrav og meget meget mere.

Alt som regel ordnet over en enkelt bid brød og en kop kaffe eller en vand med en enkelt væsentlig undtagelse – arbejdsmiljøfolkene har altid fået lækre kager under påskud af, at der var eksterne medlemmer i udvalget…

Kredsens arbejdsmiljøarbejde – fra røg, møg og støj til psykisk arbejdsmiljø

Jeanette Sjøberg

Arbejdsmiljøarbejdet i en lærerkreds er ualmindeligt vigtigt, selv om det ofte er en uriaspost. Det er fast arbejde og handler altid om de lange seje træk, for når en sag eller problematik er ført til dørs, dukker der altid nye sager op. Som kreds i DLF har vi til opgave både at rådgive og støtte det enkelte medlem i arbejdsskadessager og at sikre det generelle arbejdsmiljø ude på de enkelte skoler. Det foregår i et tæt samarbejde med de valgte arbejdsmiljørepræsentanter.

Det særlige ballerupske består i, at vores arbejdsmiljørepræsentanter er frikøbt med en pulje timer, der giver os mulighed for at involvere og planlægge med dem i kredsens arbejdsmiljøarbejde på flere forskellige områder. Det giver mulighed for netværk, sparring, kursusdeltagelse, samarbejde med tillidsrepræsentanter og i det hele taget et tæt og godt samarbejde omkring opgaven. Arbejdsmiljøarbejdet er vigtigt, men er ofte af kompleks og meget varierende karakter. I min tid i styrelsen har der været store forandringer på området, hvorfor vi har udarbejdet en arbejdsmiljøpolitik, hvor vi har beskrevet hele kredsens samlede indsats og arbejdsområder.

Der har været en ret omfattende ændring af arbejdsmiljølovningen i 2010, og i de sidste 10 år har vi oplevet en markant ændring fra fokus på det fysiske arbejdsmiljø, de såkaldte 'røg, støj og møg' problematikker til nye komplekse problemstillinger i det psykiske arbejdsmiljø, såsom høje følelsesmæssige krav i arbejdet, forskellige former for overbelastning, stor arbejdsmængde og tidspres samt vold og traumatiske oplevelser. Udviklingen er så problematisk, at Arbejdstilsynet i 2015 gennemførte en særlig tilsynsindsats på folkeskoleområdet om psykisk arbejdsmiljø med fokus på læreres arbejde. Tilsynsindsatsen viste en alarmerende stigning i antal afgørelser, herunder påbud til skolerne. Der er flere faktorer, der spiller ind i udviklingen, hvoraf bl.a. inklusionsopgaven, folkeskolereformen og kommunens pressede økonomi spiller en væsentlig rolle. Besparelser og effektiviseringer i en tid med både flere undervisningstimer, stigende krav og flere arbejdsopgaver sætter sine

tydelige aftryk på arbejdsmiljøet. Skolevæsnet er presset på mange parametre og lærerne betaler i høj grad prisen.

Gennem årene har en del skoler været igennem omfattende moderniseringer, flytte- og byggerod og pakken klasselokaler op og ned, og adskillige lærere har gennem tiden prøvet at være genhuset, men det har ligeledes medført mange pæne skoler i rimelig god tilstand – til gavn og glæde for alle brugere. Så længe jeg husker og kan kigge tilbage i vores sagsmapper har vi haft mange skolesager, dvs. skoler, hvor særlige udfordringer med arbejdsmiljøet har fyldt i længerevarende perioder. Både når det gælder indeklimaproblematikker og senere det psykiske arbejdsmiljø. Der er lagt mange timer i arbejdet med at beskrive, konstatere og forbedre forholdene sammen med arbejdsmiljø- og tillidsrepræsentanterne. Nogle skolesager har virkelig krævet ihærdig indsats, det er ikke muligt at nævne dem her, men det er til gengæld gennem årene blevet en tradition på generalforsamlingen at redegøre for 'rigets tilstand' i Ballerup.

Afslutningsvis har jeg altid ment, at personsagerne er en af de vigtigste opgaver i BLF. Når medlemmer er udsat for arbejdsskader, erhvervssygdomme, stresssygemeldinger, vold og traumatiske oplevelser bliver det særligt vigtigt at få den rigtige hjælp, rådgivning og støtte, fordi man almindeligvis er ekstra sårbar i disse situationer, da det ofte berører både helbred, familie- og arbejdsliv. Det lange seje træk med at få anerkendt arbejdsskaderne og støtte medlemmerne undervejs i personsager er en helt særlig opgave i BLF.
Det er fortsat meget svært at få anerkendt stressrelaterende arbejdsskader, men en af de første personsager, der blev anerkendt, er netop fra Ballerup, hvilket giver håb om flere anerkendte sager i fremtiden.

Den første store arbejdstidskonflikt 2006-2007

John Jensen og Niels Kjeldsen

Tre gange i årene 2006-2013 var lærerne i Ballerup i konflikt om arbejdstiden, de to første gange lokalt, den tredje gang sammen med resten af landet. I alle tre tilfælde var det arbejdsgiversiden, der opsagde de gældende aftaler.

I 2006 var det ikke muligt at få en lokal arbejdstidsaftale med Ballerup Kommune i stil med de tidligere år. Ballerup Kommune havde den store sparekniv fremme, men ønskede ikke at sænke serviceniveauet. Med andre ord skulle lærerne betale. At skære stillinger væk uden at røre serviceniveauet var udtryk for den tiltagende regnearkstænkning – 'kan det lade sig gøre i et regneark bag et skrivebord, så går det sikkert også i virkeligheden…'

Vi havde også mistanke om, at man satsede på lærernes ansvarsfølelse for elever og undervisning. Lærerne ofrede sikkert gerne endnu mere fritid på sagen, for hvem kan holde ud at se eleverne undgælde?

Vi pegede på synlige besparelser, men der var ingen interesse for vores forslag. Beslutningen var taget. Ballerup Kommune ville ensidigt opsige Ballerupaftalen, der i årevis havde været det synlige bevis på samarbejdet mellem kommunen og kredsen om lærernes arbejdsvilkår.

Balleruplærerne reagerede spontant med arbejdsnedlæggelser med efterfølgende bod, og der blev i hast arrangeret en demonstration. Foran rådhuset var opstillet et forhandlingsbord. Budskabet var ganske klart, der var massivt fremmøde, kreativiteten blomstrede og det hele udstrålede enighed og kampgejst.

Chefredaktør Henrik Thomsen skrev i maj i Kredsblad 21: "Den formelle opsigelse af Ballerupaftalen kom nogle dage efter de faglige møder. Derfor blev der arrangeret et sørgetog, der bar det afdøde samarbejde på dets sidste rejse til forhallen på Ballerup Rådhus, hvor det nu hviler – sikkert ikke i fred. En tak skal lyde herfra til dem, der fulgte og bar."

BLF's hæderkronede blad led den uundgåelige bladdød. Igen er Steen på pletten med en tegning, her af borgmesteren, udviklingsdirektøren og kredsformanden

Absurditeterne stod i kø

Konsekvenserne af den manglende lokalaftale var, at vi skulle følge den landsdækkende aftale fra 2005, den såkaldte 'A 05' eller 'Mødeplansaftalen'. Den var godt nok underskrevet af både KL og DLF, men så stiv og rigid, at KL nærmest betragtede det som en aktion, hvis den blev brugt!

Men i mangel af andet trådte den i kraft i Ballerup d.1.8.2006.

Skolelederne havde udleveret mødeplaner til lærerne, hvor stort set alle opgaver fremgik med dato og klokkeslæt. Et kompliceret og ufleksibelt system. En umulig opgave.

Det gik helt galt!

Enkelte eksempler af hundredvis:

- En lærer havde andre ringetider end sine elever og kolleger
- En lærer havde undervisning onsdag i 6.-8. lektion, men eleverne har fri
- Der holdtes møder om planlægningen af en lejrskole, som allerede var afviklet (uden planlægning)
- En lærer skulle møde tirsdag fra midnat og en halv time frem og havde så fri resten af ugen
- Tre lærere skulle holde et møde med hinanden, men på tre forskellige tidspunkter
- En lærer fik en arbejdsdag på over 14 timer med kun to pauser á 12 minutter
- En klassefest skulle klares på 40 minutter incl. klargøring og oprydning

Osv…

Galgenhumoren havde - i modsætning til den sunde fornuft - gode tider! Selvom arbejdspresset og absurditeterne var overvældende i hverdagen, var der ikke synlige sprækker i sammenholdet. Sygefraværet steg, nogle søgte endda andre græsgange, men der var ingen slinger i valsen.

I formodentlig en form for afmagt forbød direktøren på et tidspunkt lærerne at holde møder om situationen i deres spisepause, også selvom der naturligvis var taget hånd om gang- og gårdvagter og alle andre opgaver, der lå på

dette tidspunkt. Det var et brud på en praksis så gammel som skolevæsenet selv og gav genlyd over hele landet. Hvor langt ville skolevæsenets ledelse gå for stække fagforeningen? Det fik dog den modsatte effekt.

Opbakning udefra

De andre kredse, DLF's ledelse og kongressen bakkede os godt op. Nabokredse 'adopterede' skolerne i Ballerup og gav stor og velkommen moralsk støtte ved at komme på besøg på lærerværelserne eller sende hilsener og søde sager. Kongressen i oktober 2006 vedtog en støtteerklæring, og hovedstyrelsen, formandskabet og ikke mindst sekretariatet bakkede os op. Herlev Lærerforening samlede på mødeplansfadæser, gav dem en humoristisk drejning og sendte dem ud i verden. Tak!

Ballerups image som mønsterkommune på skoleområdet fik mange og dybe skrammer, som man på rådhuset sikkert ikke havde forventet.

Den bedste "generalforsamling" i foreningens historie

I efteråret 2006 var mødeplanskonflikten med Ballerup Kommune gået i hårdknude. På den ene side kunne Ballerup Kommune godt se, at det var uholdbart at fortsætte konflikten, da det havde store konsekvenser for skolerne. Planlægningskaos – øget sygefravær – lærere der fandt arbejde andre steder – osv. På den anden side havde kommunens forhandlere fra forvaltningen malet sig selv op i et hjørne, som det var svært at komme væk fra. Derfor indkaldte borgmesteren og udviklingsdirektøren alle lærere til et eftermiddagsmøde på Ordblindeinstituttet, hvor de ønskede at drøfte situationen med lærerne. Kommunen have sikkert et naivt håb om, at de stejle forhandlere fra BLF ikke var i overensstemmelse med deres bagland.

Mødet blev mindeværdigt på mange måder. Alle kommunens lærere, børnehaveklasseledere og skoleledere var til stede. Det foregik jo i arbejdstiden – alle fik løn for mødet- så alle var selvfølgelig til stede. Fra Ballerup Kommune deltog borgmester Dalsgaard, udviklingsdirektør Dorrit Christensen og skolechef Bente Schoubye.

Der var fra starten en anspændt og lettere ophidset stemning. Den ene lærer efter den anden fortalte Ballerup Kommune i klare vendinger, at situationen var uholdbar, og at kommunen måtte komme til forhandlingsbordet. Det

April 2006 foran rådhuset i Ballerup

var tydeligt, at denne stemning kom bag på både borgmesteren og udviklingsdirektøren. Sidstnævnte i en sådan grad, at skolechefen på et tidspunkt måtte tage over fra den rystede direktør og svare på hendes vegne.

På et tidspunkt i løbet af mødet foreslog kommunen, at den enkelte lærer da bare kunne lave en individuel aftale med sin skoleleder, hvis man syntes, at mødeplanen var for snærende. Et forslag, der blev mødt både med buhen fra salen og en skarp kommentar fra Christian Andreasen fra Rugvængets

Skole. "I Ballerup laver vi IKKE timerammer". En udtalelse repræsentanter fra Kommunernes Landsforening efterfølgende brugte mod BLF, og hvor de sagde, at BLF ikke ønskede en forhandlingsløsning. Vi kunne blot svare, at Christian havde ret. Lærerne havde aldrig indgået individuelle aftaler med skolelederen, og det ønskede vi fortsat ikke at gøre.

Som optakt til mødet havde en lærer fra Grantofteskolen ringet til kredskontoret samme formiddag, og sagt, at der havde været klubmøde på Grantofteskolen samme dag. Klubben mente, det var meget vigtigt, at BLF på mødet udtrykte foreningens synspunkter, således "at der blev mulighed for at klappe". Som sagt så gjort. På et tidspunkt ridsede BLF's formand foreningens synspunkter op og bifaldet var øredøvende, som et tydeligt signal om at medlemmerne stod bag deres forening. Formandens indlæg var ikke specielt godt – i princippet kunne der lige så godt være læst højt af Peter Plys - men det vigtigste var også signalet, om at foreningen og medlemmerne stod tæt sammen. Et signal vi er sikre på, at borgmesteren forstod.

På vej ud af døren gik vi sammen med en gruppe skoleledere, og en af dem sagde med et skævt smil. "Det må da have været den bedste generalforsamling i foreningens historie – og så i arbejdstiden betalt af kommunen". Det havde han sådan set ret i.

Efter dette møde begyndte der at ske noget i forhandlingerne. Først var der et lille mellemspil, hvor KL's repræsentanter forsøgte at bruge "den ekstraordinære generalforsamling" som bevis på BLF's manglende forhandlingsvilje, men efterfølgende gik borgmesteren personligt ind i forhandlingerne, og KL røg ud. Først havde borgmesteren dog henvendt sig til DLF's formand Anders Bondo for at høre om, han kunne være behjælpelig med en løsning. Anders svarede borgmesteren, at det var lokalt, der skulle findes en løsning, men at han da kendte BLF som både konstruktiv og forhandlingsvillig, så mon ikke det løste sig.

Det gjorde det også. Efter et par måneders forhandlinger opnåede vi et resultat, der på mange måder mindede om den aftale, vi havde i forvejen. En aftale, der holdt indtil 2010, hvor Ballerup Kommune igen fik den ide sammen med KL at prøve, om man kunne presse en dårlig aftale igennem. Men det er en helt anden historie, som er beskrevet andetsteds.

Den anden store arbejdstidskonflikt 2010-12

Niels Kjeldsen

Denne konflikt overgik i voldsomhed og dramatik nok alt, BLF hidtil havde oplevet af den slags. I over halvandet år, fra april 2010 til februar 2012, optog den en meget stor del af lærerlivet og kredsens liv.

Ugler i mosen

I marts 2010 blev Jeanette og jeg valgt til hhv. næstformand og formand. Vi blev i april 2010 indkaldt af skoledirektøren til et møde med bl.a. borgmester Ove E. Dalsgaard og udviklingsdirektør Dorrit Christensen. Fra mødets begyndelse var det klart, at dialog, endsige forhandling med os **ikke** skulle påvirke gennemførelsen af kommunens allerede lagte plan, som direktøren fremlagde: endnu en gang forhandlinger om en A08-aftale[1], begyndende lige inden sommerferien og afsluttet lige efter, således at resultatet kunne indgå i kommunens budgetlægning i september.

Direktøren havde allerede planlagt en konference for skoleledere og TR med deltagelse af bl.a. formanden for DLF, Anders Bondo. I det hele taget var forløbet planlagt i detaljer.

Vi var enige i, at vi endnu en gang kunne forsøge at få en A08-aftale, men udtrykte en vis forundring over, at vi ikke skulle samarbejde om at planlægge forhandlingsforløbet. Vi mente også, at der var bedre muligheder for at nå et resultat, hvis vi fulgte den aftale procedure i A08. Da A08 udtrykkeligt ikke må koste hverken mere eller mindre, forstod vi heller ikke hastværket i forhold til kommunens budget. Det forstod vi dog senere alt for klart.

Efter flere gode og opbakkende møder i styrelsen var forhandlingsmandatet klar. Forhandlingerne kørte i begyndelsen ret trægt, men dog fremad. Et stort problem var, at kommunens forhandlere stadig ikke ønskede at følge den aftalte forhandlingsplan, som KL ellers var medansvarlig for.

Forhandlingerne var knap begyndt efter sommerferien, mange væsentlige emner var slet ikke berørt, og nu sprængte direktøren en bombe. Vi skulle underskrive en håndfæstning: enten skulle vi underskrive en aftale snarest og

i modstrid med KL's og DLF's 'manual', eller også var vi medansvarlige for at nedlægge et antal lærerstillinger i det følgende skoleår. Nu har BLF jo ikke kompetence til at bevilge eller spare skattekroner, som vi forklarede kommunen. Så ville skolevæsenet have set helt anderledes ud!

Desuden var det et helt urimeligt ultimatum, så styrelsen var enig: forhandlinger under pres kunne vi ikke hjælpe med. Som et styrelsesmedlem sagde: "Det er som at sætte en revolver for panden af os."

Vi prøvede at komme tilbage til KL's og DLF's plan for forhandlingerne, men situationen var nærmest gået i baglås, uden at forhandlingerne dog var stoppet helt.

Mens vi ventede på en melding fra direktøren, blev den årlige fælleskonference afholdt. Her sprang den næste bombe, idet borgmesteren meddelte den undrende og nok lettere chokerede forsamling, at forhandlingerne var brudt sammen, og at man ville gå over på mødeplanen i det næste skoleår, dog undtaget specialskolerne.

I vores efterfølgende indlæg gav Jeanette og jeg udtryk for stor forundring over at få meddelelsen om sammenbruddet på denne måde. Vi beklagede også kommunens beslutning om, at vi nu skulle igennem det samme som i 2005-2006. Flere spurgte os bagefter, om borgmesteren havde været helt korrekt informeret om forhandlingernes status. Det havde vi svært ved at svare på.

Der var intet at gøre, det var tydeligt, at beslutningen allerede var taget. Styrelsen analyserede hele forløbet med de mange sten, der var lagt i vejen for at nå en løsning med en A08-aftale. Vi konkluderede, at mødeplans'løsningen' formodentlig havde været Plan A for direktøren hele tiden.

De første reaktioner

De fleste medlemmer havde prøvet efteråret 2006 på mødeplanen. Da nyheden om en gentagelse blev kendt på skolerne, vekslede reaktionerne mellem vantro, nærmest fortvivlelse, galgenhumor og "Har de virkelig ikke lært noget af 2006? Vi er ikke meget for det, men hvis der ikke er nogen vej udenom, så gør vi det!". Ingen var mildest talt begejstrede, men vi fik kun ganske få resignerede tilbagemeldinger. BLF-ånden fornægtede sig ikke!

Forberedelserne

Styrelsen brugte mange kræfter på at forberede situationen. Vores mål var tredelt: vi ville have kommunen tilbage til forhandlingsbordet, vi ville forberede og beskytte lærerne optimalt på de svære betingelser, og vi ville skabe størst mulig fælles indflydelse, fælles ansvar og fagligt fællesskab på skolerne og i hele kredsen.

For styrelsen var der to helt centrale problemstillinger, velkendt fra de seneste år forinden:

- Afgørende for lærernes arbejdsvilkår var, at der var tilstrækkelig tid til at forberede undervisningen
- Afgørende for vores muligheder for at kunne varetage lærernes interesser var, at der fortsat blev indgået aftaler mellem arbejdsgiveren og BLF om lærernes vilkår.

Det var åbenlyst for os, at Ballerup Kommune var mindst lige så interesseret i at koble os af som aftalepart, som i at spare penge ved at skære ned på forberedelsestiden.

Som i 2006 drøftede vi situationen grundigt på skolerne og i styrelsen. Beslutningen om BLF's mandat og plan blev taget på en ekstraordinær generalforsamling i februar 2011 og konfirmeret på den ordinære generalforsamling i marts samme år.

Vi ønskede Ballerup kommune tilbage til forhandlingsbordet, og der var stor enighed om styrelsens oplæg, selvom erfaringerne med mødeplanen fra sidste omgang i 2006 stod lysende klart for de mange, der var med dengang.

Foråret gik med internt at vende med alle medlemmer, hvilke betingelser der kom til at gælde, og hvad vores politik var. Eksternt informerede vi om situationen og baggrunden.

KL deltog som en meget aktiv part, og på nogle af møderne på Rådhuset overtog KL reelt styringen fra kommunens folk. Det bekræftede os i, at der var en stor portion landspolitik involveret. Måske så meget, at Ballerup Kommune var udvalgt som kampplads for KLs planer, selvom mange på kommu-

nens side nok var overbevist om, at KL primært var med for at føre Ballerup Kommunes planer ud i livet. Kort sagt noget rod, og voldsomt komplicerende i forhold til at finde en lokal løsning.

Men hvad med DLF's rolle? Jo, når KL var med, var DLF også. Og ja, også DLF havde naturligvis en landspolitisk agenda, men den gik i høj grad gik på at få en lokal aftale mellem de lokale parter, altså samme mål som vi havde.

Som et eksempel på KL's rolle blev vi i sommerens løb kaldt til møde på Rådhuset om "Grønspættebogen", som var en lille vejledning til medlemmerne om det allermest nødvendige at vide om livet på mødeplanen. Vi mødte op to mand høj og blev bænket foran 3-4 folk fra KL med chefjuristen i spidsen, dertil på sidelinjen nogle stykker fra Ballerup Kommune, blandt andet direktøren. Havde de mon fundet noget, de mente kunne koste os en formue i bod for ikke at overholde det såkaldte organisationsansvar? Eller måske knap så alvorligt, men dog ubehageligt, havde de fundet andre fejl?

Der var en klar kontrast mellem den dybfrosne tone og de søgende ord på den anden side af bordet. Man var meget utilfreds med "Grønspættebogen"! Vi efterlyste et par gange forgæves konkrete fejl, som vi naturligvis var indstillet på at rette. Da vi på vores side samtidig formåede ikke at lade os provokere, ikke afbrød modparten, ikke brugte stærkt kritiske udsagn om den anden side og i det hele taget opførte os pænt, ja så ebbede det hele efter nogen tid ud, og "Grønspættebogen" havde bestået.

På den korte tur hjem til Kredshuset var vi selvfølgelig tilfredse med det konkrete resultat og også lidt med vores egen rolle under mødet, men mest himmelfaldne over den fuldstændigt ukonstruktive opførsel fra KL's og kommunens side. Havde man virkelig forsøgt at provokere os til at sige noget uoverlagt? Der var i hvert fald ikke lagt op til at finde fælles løsninger!

På mødeplanen igen

Vi vidste, at KL havde haft en central rolle også i det konkrete ledelsesarbejde på de enkelte skoler. KL havde simpelthen haft folk ude på skolelederkontorerne, da mødeplanerne skulle udarbejdes. Der var så mange nye, fælles træk ved mødeplanerne, at alt pegede på en stærk involvering fra

KL's side. Vi troede ikke et øjeblik på, at skolelederne selv havde udtænkt og koordineret den nye strategi, som kom til udtryk i mødeplanerne. Tværtimod tolkede vi situationen sådan, at nogle af de mere erfarne og analytiske skoleledere tog de værste tidsler ud af buketten på deres skole.

Det gennemgående træk var, at man netop ikke gik efter at sætte dato og klokkeslæt på andre opgaver end dem, der altid havde haft det sådan, fx undervisningen og fælles aktiviteter for alle lærere på skolen. Man angav 'komme- og gåtiderne' for den enkelte lærers arbejdsdag, og en lang række opgaver ud over undervisningen måtte lærerne i stort omfang selv planlægge. På nogle skoler lagde ledelsen også opgaver ind i frikvarterne, selv spisepausen skulle bruges til teammøder eller tilsyn med fysiklokalet. Nogle af lederne lod i et diskret øjeblik forstå, at hvis lærerne hellere ville inddrage deres fritid for at kabalen kunne gå op, ja så ville man ikke have noget imod det. Vi forstod, at det var den egentlige dagsorden. Ledelsen skulle ensidigt læsse arbejde over på lærerne, lærerne skulle selv få det til at fungere i praksis, for det kunne ledelsen ikke gå ind i.

Der var alt, alt for lidt tid til forberedelse, klasselærerarbejde og andet. Der var langt mere undervisning. Og alt var fastsat uden dialog med hverken medarbejder eller fagforening.

Mødeplanerne demonstrerede, at man var klar til at gå til bizarre yderligheder for at slå to fluer med et slag: nedlæggelse af lærerstillinger og total afkobling af fagforeningen.

Opbakning

Det gjorde en meget stor forskel at få så meget varm og solidarisk opbakning fra andre lærerkredse, kongressen og DLF. Støtteerklæringer kom i en strøm, og både lærere fra andre kredse og medlemmer af DLF's hovedstyrelse kom på besøg på skolerne og kredskontoret. Naturligvis omhyggeligt efter reglerne for sådanne situationer; vi havde slet ikke brug for en sag om organisationsansvar.

Set i lyset af KL's åbenlyse landspolitiske dagsorden var det naturligt, at der også var et egentligt samarbejde med DLF, et samarbejde der bidrog meget til at finde løsninger, og som kunne fortjene mere omtale, end det er muligt her.

Vi havde fra starten ikke forventet den store forståelse hos forældrene og den øvrige offentlighed for noget så teknisk som lærernes arbejdstid. Der var dog nogle positive tilkendegivelser undervejs. Intet kan konkurrere med det indtryk, engageret lærerarbejde efterlader hos forældrene! Det slår enhver PR-kampagne. Og selvom vi gjorde meget ud af ikke at føre arbejdskampen ind i forældresamarbejdet, så ved vi også, at forældrene da spurgte og at lærerne da svarede…

Landingen

Kloge hoveder havde fortalt os, at lærerne højst ville kunne holde til situationen frem til begyndelsen af oktober, så ville de begynde på kreative gør det selv-løsninger. Men de seje lærere i Ballerup holdt ud frem til afslutningen på konflikten i januar/februar. Det havde i nogle tilfælde store omkostninger at arbejde på KL's præmisser i form af stress og sygefravær, men man bøjede ikke af fra linjen. Vi kunne alle se, at hvis vi tabte, ville katastrofen blive permanent og med vores accept. Så hellere midlertidig og uden vores accept. Lærernes opbakning til linjen var altafgørende for at løse situationen.

Mange, lange og ikke lige konstruktive forhandlingsmøder skulle der til, før vi kunne få en løsning.

Ofte fik vi taget et par skridt fremad på et møde, blot for på det næste møde at blive mødt med, at direktøren i mellemtiden var nået frem til hellere at ville en helt anden vej.

Vi fik flot og fantasifuld opbakning af de andre kredse – endda et læs KL-kildevand

Et skridt i den rigtige retning var Ballerup Kommunes beslutning om at forhandle uden KL og efterhånden også at respektere KL's og DLF's manual for forhandlingerne.

Endnu et stort skridt fremad var et såkaldt teknisk møde uden direktøren, hvor Jeanette og jeg mødte op for BLF, og skolechef Ulla Blom Kristensen sammen med nogle medarbejdere mødte op for Ballerup Kommune en søndag til morgenmad på Rådhuset. Dette møde var både sagligt og konstruktivt. Det bekræftede den tillid, der var opbygget undervejs med skolechefen og hendes stab og banede på helt afgørende måde vejen for den afsluttende proces. Her mødtes skolelederne og TR'erne en weekend på Rådhuset og gennemgik og registrerede samtlige opgaver for samtlige lærere på deres skole for at kunne udregne den såkaldte faktor, altså hvor meget forberedelsestid mm. en undervisningsopgave skulle medføre.

I hele forløbet gjorde TR'erne et flot arbejde med at diskutere, støtte, analysere, formidle og meget mere.

På mange måder mindede forløbet om arbejdstidskonflikten i 2006-2007, og mon ikke borgmester Dalsgaard delte vores deja vu-oplevelse, da han næsten på dato fem år senere kunne afslutte sagen ved at underskrive en lokalaftale med BLF. Men her kan man naturligvis kun gætte, ligesom man kun kan gætte på, om det egentlig var Ballerup Kommune eller i virkeligheden KL, der ønskede en så hård konfrontation med lærerne for at undgå en lokalaftale og for at kunne lede efter metoder, der ellers for længst er opgivet i den private sektor.

Efter at have oplevet lockouten og Lov 409 i 2013-2014 er det svært ikke at se vores konflikt som KL's generalprøve.

---

[1] A08-aftaler var lokale arbejdstidaftaler, baseret på en aftale mellem KL og DLF fra 2008. Både KL og DLF var meget glade for aftalen. I 2013 vendte KL 180 grader.

En A08-aftale forhandledes efter en manual, der skulle sikre et godt resultat. Først fælles forståelse om skolen og lærerarbejdet, derefter matematikken. A08-aftaler sikrede bl.a. forberedelsestid regnet ud efter en faktor. Jo mere undervisning, jo mere forberedelsestid.

BALLERUP

Hurraord og skolebanko

Peter Hess Nielsen og Niels Kjeldsen

I 00'erne bredte der sig mange steder en stadig større træthed over alle de "hurraord" som havde okkuperet det pædagogiske sprog. Bragt ud på skolerne med såkaldte "reformforslag" og kommunale handleplaner. "Eleven i centrum" hed det - hvilken elev? og hvad med de 24 andre elever? spurgte lærerne. Senere er det jo så blevet til eleven i centrum for måling og test.

Undervisning blev til "læring" - oven i købet "ansvar for egen læring" og "leg og læring" blev brugt til at forklare, at pædagogerne skulle ind i skolen.

Integration blev til inklusion og derfor kunne man nedlægge nogle specialforanstaltninger.

Omstillingsparathed, differentierede undervisningsplaner, budgettilpasning, videndeling. Der er mange smukke ord, som kan misbruges.

På Grantofteskolen var man så træt af denne ordflom, at nogle lærere havde lavet en slags bankoplade med nogle af tidens mest brugt hurraord. Pladerne kom i brug på et pædagogisk råds møde. Første gang et hurraord blev brugt af en taler, så kunne man krydse af på bankopladen og når man havde pladen fuld, blev der råbt "skolebanko!" - til stor overraskelse for talerne i panelet - men Pædagogisk Råd fik sig et godt grin!

April 2006. Lærerne mødte op foran Ballerups Rådhus for at advare mod et skoleår på mødeplanen

20 år med stigende inklusion

Merete Christensen

I midten af 90'erne fik alle skoler pålæg om at udtale sig om en ny børnepolitik i Ballerup. Blandet mange udsagn var dette bemærkelsesværdigt:
Det forventes, at alle, der arbejder i børneområdet, skal udvikle et "mere anerkendende børnesyn".

Heri ligger kimen til det, der nu har udviklet sig til en belastning, som truer med at tippe over. Ser man nærmere på budskabet, er det både stærkt provokerende og samtidig et godt eksempel på det nysprog, som ses i hele den offentlige forvaltning.

Først om provokationen:
Skal der udvikles et "mere anerkendende børnesyn" indebærer det, at det, som hidtil har været gældende, ikke er godt nok, altså har vi som lærere og pædagoger indtil dato været for lidt anerkendende over for de børn, vi har ansvaret for. Hvis der er noget, som har været under forandringer siden 70'erne, er det nok lige præcis en meget anderledes og mere anerkendende tilgang til børn i skole og fritidsordninger. Når den ansættende myndighed vælger at tale ned til sit personale, kan det kun give modstand og vække protest.

Så om det nysprog, udsagnet gemmer på:
Retter man luppen på kerneordet anerkendende, anvendes her en 180 graders drejning af ordets betydning i forhold til, hvordan det hidtil har været anvendt (se nudansk ordbog). Oprindelig er det subjektet, som helt suverænt anerkender eller ikke anerkender en adfærd, et udsagn hos den anden part. Man kan ikke udefra påtvinge andre deres anerkendelse; kun ved egen opførsel, adfærd kan man håbe på at få andres anerkendelse. Når man således får vendt ordets betydning 180 grader til sin egen modsætning, har man valgt netop den herskerteknik, som findes glimrende beskrevet af George Orwell. Som en konsekvens her af følger, at det i mindre grad er *elever* med problemer der får psykologhjælp - men *lærerne* der er problemet, når de bukker under for presset og derfor må henvises til psykolog.

Til sidst om dette trivielle forsøg på forførelse af to store medarbejdergrupper:

Baggrunden for at bruge denne taktik er sørgeligt gennemskuelig og kan derfor kun opfattes som endnu et eksempel på nedladende behandling. Alle vidste vi naturligvis godt, at det hele drejede sig om en storstilet spareøvelse, fordi man mente, at udgifterne til gruppeordninger og hensyntagende undervisningstilbud ville blive for dyre i længden. Dette var så metoden til at nedsætte udgifterne betragteligt. Da man samtidig påførte skolerne at dække udgiften til elever i andre skoletilbud, fik man derved vredet halsen om på ledelserne. Ikke blot blev ethvert alternativt tilbud nu skolens økonomiske ansvar; også de elever, som boede i distriktet, men som aldrig havde frekventeret skolen, skulle nu pludselig udredes af skolens eget budget. Det sidste har man dog nu igen fraveget, da det tydeligvis indebar en planlægningsmæssig umulighed for den enkelte skole.

Udviklingen af den hovedløse inklusion uden en viden om, hvordan det kan gøres – hvis det kan gøres - har indtil nu medført et voldsomt pres nedad, dels på de inkluderede elever, som har manglet den basale støtte og på deres i forvejen pressede forældre; på alle de andre elever i klasserne, som har manglet lærertid og omsorg og på deres forældre, som har oplevet den politiske korrektheds snærende bånd (vi kan ikke være bekendt at beklage os, vi må udvise overskud); på lærerne, som i hidtil uset omfang har været udsat for psykiske belastninger ud over det rimelige (sygemeldinger mv.); på skoleledelserne, som ikke har vidst deres levende råd og har manglet værktøjer. Og således fik man ødelagt en smuk ide og tanke om samfundets ansvar for en ordentlig undervisning af handicappede og elever med særlige behov - som det er godt beskrevet i FNs Salamanca-erklæring om "Principper, politik og praksis for specialundervisning.

Hvor blæser vindene hen nu?

Rummelighed og inklusion – et helt særligt kapitel i Ballerup

Jeanette Sjøberg

Det er vist ikke for meget at sige, at rummeligheds- og inklusionsdagsordenen har udgjort et særligt kapitel i Ballerup kommunes skolevæsen – både for lærere, elever, forældre og BLF.

I Ballerup blev rummelighedsbegrebet introduceret i 00'erne og desværre i en noget farlig cocktail, nemlig med en ny skole- og udviklingsdirektør, der for at sige det pænt var mere til topstyring fra Rådhuset end til at inddrage medarbejdernes erfaringer. Man kan roligt konstatere, at det på mange måder har haft langvarige konsekvenser siden da, idet vi kom skidt fra start.

Kommunen vedtog et såkaldt udviklingsprogram *"Et godt børneliv – et fælles ansvar"* fra 2004 til 2009. Det primære formål var en reducering af elever i de eksterne specialtilbud fra 8,5 % til 4,3 %, så man nærmede sig landsgennemsnittet. Der stod ordret i programmet, at *'pengene følger barnet-princippet'*, hvilket kommunen messede igen og igen, men inden for relativ kort tid stod det klart og tydeligt for alle, at begrebet rummelighed var synonymt med besparelser.

"Et godt børneliv" skulle omsættes til en fælles strategi for inklusionsarbejdet. Den kom i 2010 og hed *"Strategi for inklusion i Ballerup Kommune"* og indeholdt en central handleplan for hele 0-18 års området. Den lod os forstå, at godt nok var de fine ord formuleret centralt, men opgaven skulle løses decentralt og for skolens egne midler. Her startede ligeledes en længere række af forskellige og skiftende ressourcetildelingsmodeller, som gennem årene blev sværere og sværere at gennemskue, både i forhold til skolernes tildeling af lærerressourcer og ved tildeling af midler til inklusion, og dertil blev lønsumstankegangen introduceret. Siden da har det været ualmindeligt uigennemsigtigt og uoverskueligt at gennemskue skolernes budgetter.

Vi blev med strategien præsenteret for *'De 10 bærende søjler'* og *'Tidlig indsats'*, men vi skulle hurtigt erfare, at strategien indebar at alle bærende

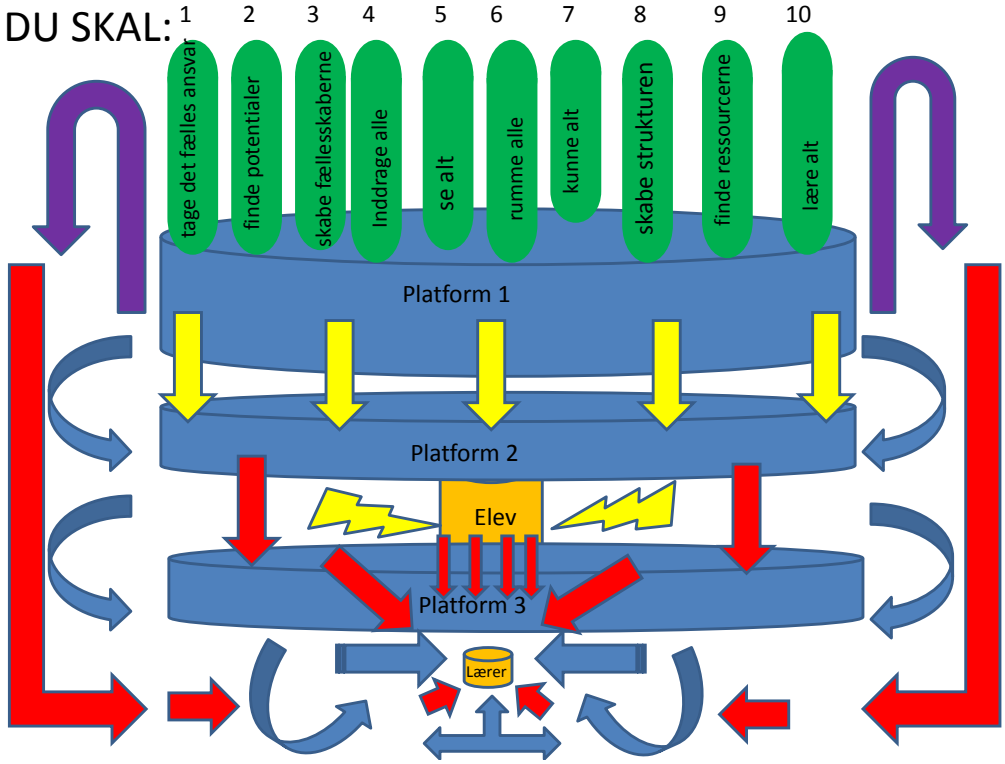

Karikatur af 'tornado-modellen' som sendte enhver henvendelse om inkluderede elever til overliggende instanser direkte retur til læreren

stilladser var fuldstændigt fjernet og tidlig indsats var lig med en *Ballerup-model*, hvilket var kodeordet for meget og langvarig dokumentation for hver eneste elev, der havde brug for hjælp og støtte. Som lærer kunne man skrive side op og ned og hele vejen rundt om hver eneste søjle, for så at konstatere at næste søjle krævede lige så meget skriftlig dokumentation. Det var stort set umuligt at komme videre til næste platform, hvor hjælpen efter sigende ventede i det forjættede land. Som lærer på Grantofteskolen fik det en kollega og jeg til at stille krav til kommunen om at få tid til at lave disse Ballerup-modeller, da de var tidskrævende. Med opbakning fra vores skoleleder og efter nogle forhandlinger lykkedes det at få lavet en aftale for alle Ballerup lærere om, at vi fik en time per elev per *Ballerup-model*.

Men tid til opgaven var kun et plaster på såret, når man til daglig stod med elever, der havde faglige, sociale, personlige, trivsels- og adfærdsmæssige problemer, og vi ville langt hellere have haft hjælp og støtte til eleverne. *Ballerup-modellen* blev siden hen til *Det pædagogiske notat*, hvilket var et andet ord for den positive psykologis beskrivende og forklarende dokumentation.

Der stod beskrevet i strategien, at *"I Ballerup kommune samarbejder vi på tværs af faggrænser og sektorer"*, men PPR blev mere og mere forskanset på Rådhuset i de kommende års omorganiseringer. Hjælpen fra PPR blev konsultativ og de tidligere åbne døre, hvor man kiggede ind efter konkret behov for sparring blev nu lukkede – og kun meget og sidelang dokumentation kunne åbne dem.

Folketinget besluttede Inklusionsloven i 2012, der havde som mål at ændre specialundervisningsbegrebet samt nedsætte antal segregerede elever til 4 % i alle kommuner inden 2015. Dette medførte ikke uventet en yderligere tommeskrue på inklusionsområdet – således også i Ballerup. Dette samtidig med en tendens, hvor sammenligninger og benchmarking blev udslagsgivende for kommunal politik, i og med at KL udgav offentlige nøgletal med rankinglister, hvor kommunerne målte sig i forhold til hinanden.

I BLF gennemførte vi en rummelighedsundersøgelse i foråret 2008. Undersøgelsen viste en række alarmerende faktorer, der blev brugt i debatten og til en fælleskonference med Ballerup Kommune. Tallene var alvorlige og viste med al tydelighed, at hverken elever eller lærere fik den nødvendige støtte, og der var alvorlig mangel på efteruddannelse samt ressourcer til at løse opgaven.

I 2011 lavede vi en opfølgning på rummelighedsundersøgelsen fra 2008. Der var heldigvis positive overraskende elementer på enkelte områder, bl.a. at inklusionsopgaven nu i højere grad blev håndteret i fællesskab i klasseteamene.

Resten af resultaterne var nedslående, og på spørgsmålet om, hvor vidt lærerne vurderede deres kompetencer i orden svarede 63 % nej. Og noget overraskende kunne undersøgelsen afsløre, at 73 % af lærerne ikke var blevet tilbudt efteruddannelse. Begge undersøgelser viste ifølge lærerne

desværre, at elever med særlige behov fortsat hverken fik den nødvendige undervisning eller den rette støtte.

I skoleåret 2016/17 foretog vi endnu en ny inklusionsundersøgelse. Her svarede 93 % af de adspurgte lærere, at de havde inkluderede elever i deres klasse. 86 % mente, at de havde elever i deres klasse, der ikke fik den støtte, de havde brug for i dagligdagen. Det fremgik desuden meget tydeligt af besvarelsen, at rigtig mange lærere ikke mente, at man på skolen drøftede, hvordan der arbejdes inkluderende. Mange lærere vidste ikke om, egen skole havde strategi og mål for arbejdet med inklusion.

Kommunen besluttede i 2016, at der skulle sættes ind med en ny inklusionsstrategi, kaldet en 'børne- og ungestrategi', da ordet inklusion havde fået en for negativ klang i folkemunde og var blevet synonymt med besparelser. I denne omgang udmærkede kommunen sig positivt på flere områder: de lyttede og involverede BLF i arbejdet, de tog BLF's høringssvar seriøst og inddrog mange af vores pointer og argumenter i det igangværende arbejde. Børne- og Skoleudvalget afsatte midler i budgettet fra 2017 -19 til sikring af metodik og efteruddannelse. Der blev nedsat en referencegruppe med repræsentanter fra BLF og der blev ligeledes aftalt et pilotprojekt til afprøvning sammen med lærerne før implementering. De nye toner og tilgange til inklusionsopgaven med den større lydhørhed og medarbejderinvolvering vil forhåbentlig føre til, at man er på rette vej.

Rummeligheds- og inklusionsopgaven har været et helt særligt kapitel i Ballerup. Det har kostet dyrt på alle parametre, og måske en dag i kommende fremtid vil der være en generation af elever, der vil råbe op om, at de blev smidt ud med badevandet. Lærerne har gennem årene igen og igen råbt op på skolerne, til møder og arrangementer, med læserbreve til politikerne osv. Vi har lavet utallige resolutioner, vi har taget initiativ til at afholde temadage med andre kredse i Hovedstaden og i det hele taget har området fyldt meget både for lærerne og i BLF. Vi har ligeledes brugt mange år i BLF på igen og igen at gøre opmærksom på alle problematikkerne og på at få kommunen til at tage det alvorligt, – både ud fra egne erfaringer, men også ud fra de mange personsager på kredskontoret, når arbejdsbelastningen fører til sygemeldinger og afskedigelser. Dette kapitel åbner vi ikke op for her.

Medlemskurserne – en del af "kittet"

Stefan Jacobsen

I enhver lokal lærerkreds har det altid været af stor vigtighed, at medlemmerne med jævne mellemrum får mulighed for at mødes på tværs af skolerne, både for det sociale samværs skyld og ikke mindst for at lytte/diskutere faglige emner.

Derfor har BLF valgt gennem alle årene at afholde medlemskursus på Sinatur Hotel Frederiksdal, smukt beliggende ved Furesøen og samtidig centralt placeret for vores medlemmer.

Gennem de 20 år har kurset haft næsten identisk struktur, startende lørdag morgen med morgenkaffe og sluttende søndag omkring middagstid. Søgningen til kurset har været stor, og vi har haft mellem 100 og 115 deltagere hver gang.

Lørdag aften var der fest på programmet ofte med underholdning under middagen. Senere på aftenen var der live musik, så man kunne få sig en svingom eller slukke tørsten i baren. Når det faglige program startede søndag morgen var der altid et par stykker, som havde mere lyst til at gemme sig under dynen.

Nogle af de temaer som har været på programmet:

- Forligsinstitutionen ved Mette Kofoed Bjørnsen
- Leg og læring ved Carsten Ringsmose
- Demokrati i folkeskolen
- Professionsidealer
- Nye lønformer
- IT politik
- Hvor går folkeskolen hen, mens den udvikler sig
- Musikalitet ved Peter Bastian
- Psykisk arbejdsmiljø
- New Public Management
- Arbejdsmiljø
- BLF's aktuelle problemstillinger

Generalforsamlingerne

Peter Hess

Igennem de sidste 20 år er den årlige kredsgeneralforsamling fortsat med at være et kraftcentrum i foreningens liv.

Ikke alene kommer der mange medlemmer 2-300 - eller mellem en tredjedel og halvdelen af alle medlemmer. Det er fx her man møder gamle kolleger som har skiftet skole. Og der er generelt en herlig stemning med kaffe/kagebord før mødet og dejlig 2 retters menu efter mødet.

De hyggelige omstændigheder forhindrer dog på ingen måde skarpe indlæg, diskussioner og afstemninger, når der er brug for det. Og der er altid en grundig opdatering af medlemmerne om de aktuelle problemer for kredsen.

Der er en klar fornemmelse af at medlemmerne er godt rustede - både fagligt, politisk og kammeratligt, når de drager hjemad.

Livslangt fællesskab

Finn Gunst Christensen

Det er nemt at knække én tændstik – men hvis 10 tændstikker holder sammen – er det umuligt at knække sammenholdet.

Balancen mellem det individuelle og fællesskabet har på sæt og vis ændret sig dramatisk gennem 0'erne. Forfattere som Aalbæk-Jensen, Smærup Sørensen og Nørregaard-Nielsen har beskrevet disse forandringer i det danske samfund, så det går til marv og ben.

Den norske forfatter, Mattias Stølen Due, siger om dette forhåbentligt midlertidige fænomen:" Al fællesskab og sammenhængskraft er baseret på, at vi fjerne blikket fra os selv og begynder at arbejde og leve for hinanden".

I Ballerup lærerforening har vi en solid tradition for, at når man går på pension, så forbliver man medlem. Dette mere end antyder, at de fælles indsatser og faglige anstrengelser ikke kun har været en døgnflue, mens man var arbejdsramt.

De ca. 300 medlemmer af fraktion 4 i kreds 21 har udover en naturlig deltagelse i kredsens generalforsamlinger holdt deres egne faglige møder. Herudover er fællesskabet i årevis blevet sammenkittet af nogle social- kulturelle 'udflugter' som en vigtig del af det aktive fællesskab.

Dette hyppige sammenhold er med til at cementere et fællesskab, der er vigtigt for denne gruppe.

Opbakningen til:

- en udstilling om impressionistiske maleres nærhed og inspiration
- en forpremiere på et teaters (Flemming Jensen & CO) ironisering over arrogante magthavere
- en fængslende historisk rundvisning i Vestre Fængsel
- en byvandring i Tove Ditlevsens barndomsland på Vesterbro
- en historisk udflugt på Assistens Kirkegård

- en vandring på Christianshavn / Frelsers Kirke & Spiseloppen på Christiania.
- et besøg på Ragnarock – museet for pop, rock og ungdomskultur
- som nogle få eksempler - har været unik stor !!!

Og når så disse arrangementer krydres med en eksorbitant frokost eller en flamberende middag, hvor både smagsløg og talegaver får sit – kan et fællesskab næppe blive mere sublimt mellem kolleger af moden alder. Fællesskabet fungerer - stadig !!!

Carl Scharnberg siger et sted: "Når arbejdskøberne siger, at der kun kan blive få procent til deling så spørg.

- Hvem har lavet det regnestykke ?
- Hvor meget trak de fra først og til hvem ?
- Spørg dem om dette !!!
- Måske får du ikke svar – men jeg lover dig dette: De har regnet den ud..."

Kredshuset

Lars Nilsson

Byens smukkeste hus er bygget i 1918, og dets historie frem til foreningens overtagelse er blevet fortalt i jubilæumsbogen fra 1997. I den fortælling mangler dog, at da vi senere udskiftede vinduerne, fandt håndværkerne en stump avis – forsiden af "Berlingske …" fra onsdag den 1. marts 1916. Dette relikvie fik vi gjort læsbart og indrammet af Iver Sejr Nielsen, tidligere lærer på Park- og Østerhøjskolen, og det hænger nu i vores mødelokale.

Et gammelt hus kræver vedligehold, så vi har skiftet alle vinduerne, det gamle tegltag, sat nye kviste på, øget isoleringen samt istandsat husets to skorstene. Sideløbende hermed har vi malet indvendigt og ordnet gulve og forbedret toiletforholdene på 1. sal.

Samtidig med den indvendige renovering udskiftede vi de gamle lysstofarmaturer og gjorde forvandlingen fuldstændig ved at skifte de gamle stigereoler og tunge skriveborde ud med moderne skabe og hæve- sænkeborde. Disse tiltag har gjort vore kontorer lyse og luftige og bidrager i høj grad til, at alle føler sig velkomne og godt tilpas i lokalerne, samtidig med at arbejdsmiljøet er i top.
For at spare endnu mere på energien udskiftede vi det gamle gasfyr og hulmursisolerede i 2013.

Endelig fik vi istandsat trappen indvendig, således at ejendommen fremstår flot fra kvist til – nej, ikke endnu - kælder.

Her er et hængeparti, som vi så småt er gået i gang med, da vi sidste år fik retableret et omfangsdræn rundt om ejendommen for at komme en fugtig kælder til livs. Dette dræn forårsagede, at et af træerne på ejendommen måtte lade livet, da for mange af dets rødder var skåret bort.

Det sidste der er sket på matriklen er etablering af en overdækket cykelparkering og etablering af flere parkeringspladser på nordsiden af ejendommen.

"Viceværten"

Kredshuset på Bydammen. Herfra går to veje til Rådhuset, nemlig Fredensvej og Schwenckestræde. Begge flittigt brugt, når BLF går til Rådhuset

Fanen

Peter Hess

I Ballerup Lærerforening har fanen en helt særlig betydning.

Blandt de mest erfarne seniorer i kredsen går der rygter om at Ballerup Kommunelærerforening (sic!) ved sin 10 års jubilæumsfest i 1967 havde en hjemmelavet fane, som var et festligt indslag i festen. Men der ud over fortaber historien sig - og fanen er ligeledes forsvundet!

Da det så på en generalforsamling på Hedegårdskolen i 70'erne under stort postyr blev besluttet, at kredsen skulle anskaffe sig en rigtig fane, så mente flertallet, at den skulle være RØD. Det var trods alt i 70'erne og vi skulle være en rigtig fagforening. Men nogle medlemmer mente, at en rød fane ville stride mod, at DLF er en **"partipolitisk uafhængig organisation"**, som der står i formålet. Flertallet mente dog, at vi hverken ville blive afhængige eller partipolitiske med en rød farve. Ikke desto mindre mente et medlem, at farven er afgørende, hvorfor han krævede en sort fane ! Ja - der var også glade dage i 70'erne.

Og vi fik en flot rød fane, som siden har været med ved utallige møder og kongresser, ved sejre og nederlag, ved fester og begravelser, svunget ved demonstrationer på Ballerup Rådhusplads og på Christiansborg, imod nedskæringer og lovovergreb og anden magtbrynde.

Fanen prydes jo ikke mindst af det meget udtryksfulde DLF-logo med barnet der læser og hvor der står: **Vi lærer for livet - ikke for skolen.**

Og efter en lang periode hvor det nok mest var fagforenings aspektet, som gav fanen betydning, så har logoet fået stadig større betydning. Det skyldes bl.a. PISA-hysteriet som tog fart efter 2004 med Bertel Haarder som undervisningsminister og som siden har medført utallige folkeskolelovsændringer med større og større ensretning af undervisningen til resultat. Fra en situation hvor elevernes alsidige personlige udvikling og deres demokratiske dannelse var vigtige for undervisningen, så er situationen nu som statsminister Anders Fogh gav udtryk for i 2006 at der fremover skal være "focus på

faglige kundskaber og videre uddannelse". Samtidig er indført generelle obligatoriske nationale test, så de enkelte elever, klasser, lærere, skoler og kommuner kan måles og vejes. Fra dannelse til uddannelse, fra vidende samfundsborger til nyttig konkurrencestats medarbejdere. Men lærerne i Ballerup er på elevernes side og holder fast i ånden fra vores LOGO: Vi lærer for livet - hele livet og ikke kun erhvervslivet!

Dette tema har også været gennemgående ved generalforsamlingernes fanebærerberetning. En tradition som har udviklet sig gennem en årrække, hvor det aktuelle fanebærerteam aflægger en kort beretning i forbindelse med valget af den kommende periodes fanebærerteam.

Til kamp for en god skole for elever og lærere og til kamp mod ensretning og politiske overgreb. Det er det, fanen symboliserer i Ballerup Lærerforening.

Den tredje store arbejdstidskonflikt 2013

Lockouten i et Ballerup-perspektiv:
Smidt uden for døren, men det tier vi ikke stille af!

Jeanette Sjøberg

Lockouten af lærerne var et historisk overgreb og et grotesk eksempel på magtdemonstration. Den 28. februar 2013 varslede KL lockout med begrundelsen, at forhandlingerne med LC var brudt sammen. Der var nu aldrig tale om reelle forhandlinger, og det såkaldte sammenbrud var opfundet af KL til lejligheden, da de ønskede at frigøre sig fra de eksisterende arbejdstidsaftaler. Med andre ord: vores arbejdsgiver ville smide alle landets overenskomstansatte lærere og børnehaveklasseledere uden for døren.

Der var ingen tvivl om, at dette overenskomstforløb havde været planlagt længe fra arbejdsgivers side. Det vidste vi især i Ballerup med to gange på mødeplan i 2006 og 2011, hvor vi havde mødt KL's embedsfolk og deres afprøvningsmetoder for at teste mere "effektive" arbejdstidsmodeller, men at KL's embedsfolk sammen med Finansministeriet skulle få mere magt end agt, var svært at kapere og forstå i et demokratisk folkestyre, der hylder den danske model. Med regeringens politiske indblanding i hele overenskomstforløbet - både før, under og efter - var vi oppe imod kræfter, der var større end vores.

Som både næstformand i BLF og hovedstyrelsesmedlem var jeg på dette tidspunkt dybt inde i worst case- scenarierne for en eventuel landsdækkende konflikt. Jeg havde ved adskillige lejligheder i Hovedstyrelsen redegjort for vores lokale erfaringer fra at være i konflikt med Ballerup kommune, der var initieret af KL. Mens vi alle håbede på det bedste og frygtede det værste, gik mine overvejelser fra tidligere erfaringer på, hvordan vi kunne organisere os så stærkt som muligt, så tidligt som muligt i forløbet ved en eventuel kommende lockout. Da varslingen kom, spildte vi ikke tiden i styrelsen og fulgte den udtænkte plan, vi allerede havde lagt for en stærk mobilisering og koordinering.

Der blev i en fart nedsat en koordinationsgruppe, bestående af et antal styrelsesmedlemmer, lærere samt en pensionist, der havde til opgave at sikre den overordnede plan, formidle budskaber og materialer, stå for den økono-

miske ramme, sørge for mødestruktur osv. Der blev nedsat lokale selvstyrende aktionsgrupper på skolerne med presse- og kommunikationsansvarlige, udarbejdet maillister over kontaktpersoner, indarbejdet kontakt til fraktion 4 netværket, oprettet mediegruppe mm. Da skolen af indlysende grunde ikke kunne anvendes, måtte alle muligheder afsøges af hver enkelt skole for at finde husly og samlingssted til alle kollegerne. Der blev lejet lokaler til stormøder, planlagt skoleaktiviteter, arrangeret fælles tiltag og events, vi fik lagt en plan for den første uge og således var vi *"klar til at larme"* fra lockoutens start den 2. april. Dén dag vi aldrig glemmer, og som overgår i den danske arbejderhistorie, da den danske model led overlast med arbejdsgivers lockout af en hel faggruppe af offentlige ansatte.

Der var fuldt hus til det første lockoutstormøde på Tapeten, og Ballerups lærere kom med alt, hvad de var værd. Så forskellige og mangfoldige, forskrækkede, vrede, ramte, bekymrede, men også så forbandet stærke i det skæbnefællesskab, der bandt os sammen, at man kunne mærke gnisten og kampgejsten lige neden under lærerhuden. Velvidende at konflikten ville medføre aktioner, events og demonstrationer, der kunne blive grænseoverskridende for nogle lærere, gjaldt det dels om at forberede og beskytte den enkelte bedst muligt, dels om at skabe sammenholdet og finde styrken i hinanden. Give plads til at være modige sammen og kunne dele frustrationerne, men også at være afklaret og fagpolitisk enige om, at vi stod sammen om retten til ordentlige arbejdsvilkår, fordi vi vil noget som lærere – og vilkårene udgør et essentielt grundlag for at udføre vores vigtige arbejde på en kvalificeret måde til gavn og glæde for eleverne.

Det var det koldeste forår i mands minde og der var fuld fart på i alle fire uger, både når det gælder organisering, iderigdom, aktivitetsniveau, happenings, planlægning og deltagelse i både vores egne og alle de andre fælles arrangementer samt DLF's demonstrationer. Vi kom flyvende fra start og kredskontoret glødede og gnistrede af travle lærere i hele perioden. Vi var her, der og alle vegne. Alle bidrog med sit og gode musikalske kræfter leverede den ene fantastiske og stemningsfulde sang efter den anden til stormøderne. Ballerup var i gang fra morgen til aften hver eneste dag og skabte synlighed og sammenhold. Styrelsen mødtes de fleste dage kl. 8.00 til opdatering og drøftelse af situationen og planlagte aktiviteter. Tillidsrepræsentanterne var eminente, havde konstant fingeren på pulsen, vejede

Vink til bilisterne på Ballerup Byvej under lockouten i april 2013

stemningen og gav os løbende praj i forhold til justering af aktiviteter og intensitet. Deres omsorg og forståelse for kollegerne var rørende og sammen kæmpede vi os i BLF gennem hele lockouten ud fra devisen om, at det er vigtig at kæmpe for det, man tror på.

KL havde opbygget en nøje udtænkt historiefortælling, der både handlede om at ramme lærerne og DLF ved at skade vores gode renomme og tage aftaleretten fra os. Framingen var bygget op over følgende skabelon: Først blev der gjort meget ud af PISA-test og sammenligninger, hvor det kunne konstateres, at danske elever ikke placerede sig i toppen af PISA-ranglisten. Der skabtes dermed i denne logik et billede af, at danske elever ikke lærte nok. Derefter koblede man de økonomiske argumenter på og gentog igen

Tomskrydset, mens statsminister Helle Thorning Schmidt besøgte Toms Fabrikker

og igen, at *"Vi har verdens dyreste folkeskole"*. Hertil kom koblingsforbindelsen, som blev til *'dårlige elever'* og *'dyr skole'*. Til sidst hang man lærerne ud i en ny belejlig benchmarking, der viste, at lærere kun underviste 16 timer om ugen. Denne politiske historiefortælling blev adresseret direkte til befolkningen, der hørte de afsendte budskaber som direkte forbundet: *'Dårlige elever, dyr skole og forkælede lærere'*. Herefter lå det lige for, at et udvalgt politisk niveau kunne udvise den fornødne handlekraft i form af at gennemføre den nødvendige økonomiske politik og komme med løsningsforslag på problemet, nemlig effektiviseringer i det offentlige samt reformering af skolen, der ville rette op på tidligere kurs.

Det var på alle måder en kold tid og vi frøs bogstaveligt talt røven ud af bukserne på gader og stræder. Både hjerte og hjerne blev trætte, for når vi ikke selv var i gang med planlægning og udførsel af aktiviteter og aktioner, så kørte konfliktens langstrakte forløb i alle nyhedsmedier. De fire uger var en epokegørende og svær tid, men en konflikt har ligeledes langvarige konsekvenser. Det lykkedes os at genvinde forældrenes opbakning og tillid gennem

de indsatser og aktiviteter, vi udførte. Meningsmålinger viste under og efter lockouten, at vi havde vundet 'hearts and minds' og forældrenes sympati, men det ændrede ikke det endelige udfald, nemlig et regeringsindgreb med den forhadte Lov 409. Sammenkædningen af arbejdstidsregler og den efterfølgende underfinansierede reform har også siden 2013 været årsag til en alarmerende og vedvarig uro både i og om skolen. Idegrundlaget med skolen har flagret i vinden siden. Nok vandt KL slaget i 2013, men de tabte freden og dette har præget folkeskolen og lærerne siden. Heldigvis for Ballerup havde og har vi haft en modig borgmester, der kendte konsekvenserne af så omfattende arbejdskamp og som derfor valgte en anden vej, nemlig aftalevejen og dermed genopbygningen af både tillidsforholdet og skolevæsnets udvikling.

Vi havde og har al grund til at være usigelig glade og stolte af Ballerups lærere og deres glødende engagement, kampgejst og vedholdenhed igennem hele lockoutperioden. Overenskomstansatte og tjenestemænd stod sammen, selv om vi havde hver vores rolle. Lærerne viste og viser igen og igen styrke og vilje til sammenhold, hvilket udgør rygraden i BLF. Det er så nemt at vælge sig selv og langt sværere at vælge fællesskabet, men Ballerups lærere er aldrig i tvivl og står stærkt sammen om kollektive arbejdsvilkår. I 2013 var vi smidt uden for døren, men det blev vi ikke stille af og det bliver vi forhåbentlig aldrig!

Faktaboks

1. lockoutstormøde på Tapeten, tirsdag den 2. april.
2. lockoutstormøde på Tapeten, torsdag den 4. april.
3. lockoutstormøde på Tapeten, tirsdag den 9. april.
4. lockoutstormøde på Tapeten, tirsdag den 16. april.
5. lockoutstormøde på Tapeten, onsdag den 24. april.

Efter lockouten annoncerede Arbejdermuseet, at de ønskede at indsamle og bevare materialer og klenodier fra lærerkonflikten til brug for senere dokumentation i den danske arbejderhistorie. Jeg indsamlede alt, hvad vi havde af materialer i kredshuset samt i privateje og afleverede det til Arbejdermuseets samling med tilladelse til senere anvendelse og udstilling. Det er derfor muligt, at du engang i fremtiden kan se dig selv udstillet eller kan genkende bannere, plakater, sange, T-shirts, gule veste eller lignende fra lockouten i Ballerup.

Ydmygende, frustrerende – men jeg er klar igen

"Interview" med Lea Schmidt, TR på Måløv Skole under konflikten i 2013

Af Niels Kjeldsen, som stort set kun behøvede
at sige "lockouten?", så kom hele historien.

Lea: "Jeg blev desillusioneret, jeg troede ikke de turde. Det var et svigt fra politisk side, en mavepuster. Samme følelse som da jeg var barn, og min bedste veninde valgte en anden at lege med på legepladsen.
Under lockouten blev den økonomiske del af det tydelig for mig. Set baglæns gav det mening for dem: Fuck det med en måneds undervisning i forhold til økonomien.

Jeg ved ikke, om de politiske omkostninger indgik i Helle Thorning Schmidts, Bjarne Corydons eller Moderniseringsstyrelsens overvejelser. SF er nok det parti, der har tabt mest politisk på lockouten.

Hvorfor? Jeg ville gerne sætte mig med en kop kaffe og de politikere: "Hvis I har jeres ideologi og jeres ståsted med jer, hvorfor så dette? Hvad er det stående argument for det? I svækkede den danske model, men har reelt ikke nået jeres mål."

De har måske aftalt, at nu tager vi lærerne og ser, om den kan flyde. Det gjorde den ikke! Måske har vi fået det stoppet. Der er jo ikke andre faggrupper, der har fået den helt store svedetur.

Hvad har de opnået?
Hvordan har de argumenteret med sig selv?
Hvad kan de sige til sig selv om aftenen, når de har ramt den danske model?

Da Helle Thorning Schmidt i vinteren 2016/17 talte over sig og indrømmede i Politiken at være med til at forberede forløbet, var min reaktion 'told you so'. Jeg var mest frustreret over, at det ikke fyldte mere i medierne.

Det fylder stadig meget, også hos kollegerne. Frygteligt, ydmygende, nedværdigende, frustrerende. Man havde følelsen af at blive sat i skammekrogen. Følelsen af ikke at have gjort det godt nok som lærer. Den følelse

var meget udbredt – uretfærdighedsfølelsen. Man stod i forsvarsposition. Lige meget hvad man sagde, lød det hult. Man gemte sig i familiesammenhænge, følelserne blev drænet. Det var en følelsesmæssig rutsjebane, man svingede mellem kampgejst og at være på kanten af sammenbrud. Frustrationen blev større og større.

Det, der står tilbage nu, er sammenholdet, både på skolen, i kredsen og på landsplan.

Flere af mine kolleger har sagt: "Vi tog os af hinanden og bakkede hinanden op. Det er det jeg husker bedst – at være en del af noget større. Vi fik en snert af følelsen af solidaritet, som den må have været engang!"

Man havde brug for at være sammen, kunne ikke holde ud at være hjemme. Vi fik det måske stoppet. Sammenholdet har vi stadig i os.

Vi mødtes hver dag og planlagde. Vi havde faste vinkevagter på Måløv Station og lavede også andre aktioner. Jeg blev valgt i august 2012 og havde ikke meget erfaring. Jeg kan huske en morgen, hvor jeg var forhindret i at være med fra starten. Jeg var bange for, om folk nu ville stå der. Jeg kom på cykel over bakken og dér stod kollegerne i deres gule veste. Jeg ringede med klokken – de var der!

Og så holdt vi nogle fede fester!

Vi brugte erfaringerne fra de to tidligere konflikter i 2006 og 2011. "Vi møder op og gør sådan og sådan." Man kunne selv vælge, hvilke happenings, man var med i. Nogle få valgte at blive hjemme, det var måske mest dem på 45+, som ikke kunne se sig selv i aktionerne.

Det var rigtig fedt at mødes på Tapeten. Der var gode taler og fællesskab. Men i hvert fald på min skole og vist også generelt oplevede man mest at være på skolen og have dét ansvar. Ved fælles aktioner fulgtes man ad skolevis.

TR'erne mødtes en del. Nogle tog teten og bredte det hele ud. Vi udtrykte vores frustrationer, der var jo brug for, at TR var stærke på skolerne, så vi brugte TR-møderne til at læsse af.

Vi var hamrende enige, det var en lettelse ikke at være sur på DLF. Det var også ok, at vi fik løsningen med konfliktlån. Vi tænkte ikke så meget over det i situationen. Siden er der dog især nogle af de ældre, der har sagt, at de har betalt 'hele livet', men det er ikke udtalt.

Det var også ret fedt at være med til 'drop-bogen'aktionen' på Rådhuspladsen i København. Kæden på Roskildevej var fin i situationen, men også et signal om, at nu gad vi ikke vinke mere.

I den fjerde og sidste uge af lockouten begyndte vreden at dominere, og der var stemning for at optrappe aktionerne. Jeg var selv vred, spurgte mig selv, hvor langt vi måtte gå.

Det gik op for én, hvor meget man var lærer. Det er ikke bare en jobbetegnelse. Det er inde i éns kerne. Lockouten var et angreb på personligheden. Mange gik ned med flaget, og for nogle er den ikke slut. Den ligger der. Hos mig er 8 ud af 10 klar til at kæmpe igen. Vi føler stadig ydmygelsen.

Tjenestemændene, som ikke var lockoutet, var ikke på samme måde en del af fællesskabet under lockouten, i hvert fald ikke på min skole.

Da lockouten var slut, ville de gerne modtage os med flag, og ledelsen ville rejse flaget, fordi undervisningen gik i gang igen. Vi syntes ikke, der var noget at flage for; vi skulle ikke stå med et flag i hånden!

Medierne og samfundet som sådan viste os ikke meget sympati under lockouten. Der var mange søde forældre og søde elever, men generelt havde vi en følelse af 'dem imod os'. Mange havde holdninger til vores fag. Vi skulle forsvare os.

Hvis de vil have kvalitet og nogle ordentlige medarbejdere, skal undervisnings-max ned. Jeg har brug for at sige det: jeg er klar igen, også hvis det skal koste en månedsløn!"

Konfliktsangene

Under konflikten var der fri udfoldelse af de kreative evner, blandt andet mange sange. En enkelt af dem:

Alle andre ved det
(Melodi: Papegøjen fra Amerika)

Her gik vi rundt og troede, vi passed' vores job
Så godt vi ku' – og rigtig meget mere.
Man vågner midt om natten, for det holder aldrig op:
Der' altid nogt', man lig kan korrigere.
Men alle andre - de ved med sikkerhed:
Vor arbejdstid er lidt en vittighed.
De må ha' ret, for de si'r som mange flere,
At lærerne ku' sagtens yde meget mer'!

En aften samm'n med vennerne, en hygg'lig falske vin
Man tror, at man kan feste, le og klovne.
Men så'r der altid én, der lige kan en "evergreen":
"De fleste lærere er tem'lig dovne!"
For alle ved, det er så let at driv' den af
Med ferier, kaffe – og fri hver anden dag
Og "I ta'r altid hjemad klokken 2
Slår græs og spiller golf og ta'r den helt med ro."

En anden si-ger: "Tag det cool, det er jo ikke dig,
Vi taler om, men du må da ku' se det:
Min grandkusines klasselærer er et rigtigt kvaj,
Som aldrig sku' vær' lærer, at du ved det!"
Så kører sangen, og alle har et bud:
Man kender nogen, som sku' vær' smidt ud.
For lærerjobbet har kæmpestor værdi.
Det ved enhver, så hvorfor har I altid fri?

Så står man dér og tænker: Jeg har Fand'me **aldrig** fri
Der'r altid lige nog't, der skal beskæres.
Konstant med skidt samvittighed og uro indeni,
Og selv i venners lag skal man belæres!
Ja, uanset hvor flittig man kan være,
Så skal man presses til at gøre mere
For alle andre ved, hvordan det er:
Det **er** en loppetjans at være skolelærer.

En foranderlig og forunderlig tid: ny lokalaftale, ny folkeskolereform og ny skolestruktur

Morten Refskov

"Vi kender om nogen til både den gode og den dårlige historie på skoleområdet. Vi har to gange tidligere været gennem en lokal konflikt på lærernes arbejdstidsområde, og det har begge gange sat skoleudviklingen i stå og udfordret tilliden over evne. Det er ikke det værd for nogen af parterne – og mindst af alt for dem, det hele drejer sig om; eleverne (…)"

Sådan stod der i en pressemeddelelse, som borgmesteren og undertegnede udsendte den 15. februar 2013 i et velment forsøg på at mane de centrale parter til besindelse. Den ændrede som bekendt ingenting på den nationale dagsorden, eftersom lockouten uanfægtet buldrede løs fra 2. april, men i en Ballerupsammenhæng var denne fællesudtalelse ikke uden betydning. Og det var da også en del af sigtet med at lave den. Dels bekræftede pressemeddelelsen det gode samarbejde, som på rekordtid var blevet etableret under forhandlingerne af og efter indgåelsen af den lokale udgave af 'A08' i 2012. Dels varslede den en respektfuld, imødekommende og konstruktiv tilgang til samarbejdet om de kommende års store forandringer af skolevæsenet.

I Ballerup faldt flere væsentlige forhold nemlig tidsmæssigt sammen:

1. For det første forhandlede vi - med Lov 409 hængende over hovedet og KL pustende os i nakken - i vinteren og foråret 2014 om en ny lokalaftale med kommunen.
2. For det andet kørte forberedelserne af implementeringen af folkeskolereformen på de høje nagler gennem hele skoleåret 2013/2014. Det være sig både pædagogiske, organisatoriske og ressourcetildelingsmæssige forberedelser.
3. For det tredje blev en ny skolestruktur sideløbende hidsigt debatteret, og efter flere års tilløb endelig besluttet i november 2014 til udrulning fra august 2015.

Der var således tale om en stærkt komprimeret proces med en historisk gen-

nemgribende omkalfatring af folkeskolen i Ballerup som resultat. Alt efter temperament kunne det kaldes ambitiøst, dristigt eller rent ud sagt uansvarligt, men sådan blev det.

Ny lokalaftale

Forhandlingerne om en ny lokalaftale skete ikke uden sværdslag, og hovedtvisten stod - som så mange gange tidligere - om undervisningstimetallet og omfanget af lærernes professionelle råderum, herunder selvforvaltningen af forberedelsestiden. Det var i sidste ende en ekstraordinær generalforsamling, der den 5. februar 2014 - med massiv opbakning fra godt 270 deltagende medlemmer - formåede at lægge det sidste nødvendige pres på kommunen, som førte til, at vi senere fandt et rimeligt forhandlingskompromis. I resolutionen fra generalforsamlingen lød det blandt andet:

"Vores forhandlere har fremlagt et forslag, som i den grad imødekommer kravene om et øget ledelsesrum, mere tilstedeværelsetid på skolen samt en betydeligt større undervisningsandel. Det eneste krav, vi stiller, er et råderum af en sådan størrelse, at vi reelt kan tage det professionelle ansvar for elevernes undervisning og samarbejdet med forældrene (…)"

Forhandlere og andre indviede i forhandlingens ABC vil bemærke, at vi valgte en temmelig utraditionel og også vovet strategi, idet vi på det nærmeste inviterede generelforsamlingen direkte ind i et nervepirrende forhandlingsforløb på et tidspunkt, hvor det hele var på vippen. Nogen ville også mene, at det var både ufint og et brud på de uskrevne forhandlingsregler. I de år var det traditionelle dog under betydelig forandring, og vi så som forhandlere og Styrelse ingen andre muligheder end at vove pelsen, bryde kutyme og bede om generelforsamlingens stillingstagen. Vi var simpelthen nødt til at vide, hvor langt medlemmerne ville strække sig, og hvor villige de var til at tage endnu en arbejdskamp om arbejdstid.

Det fandt vi så ud af. Medlemmerne var igen beundringsværdigt tillidsfulde, støttende og klare i mælet: De ønskede bestemt en aftale, men ikke for en hver pris. Og den skulle være bedre end dét, kommunen var villig til at give. Jeg husker, hvordan vi derefter forhandlede videre nogle uger, indtil vi på et forhandlingsmøde - vist nok en onsdag - gav kommunen et ultimatum: Vi kunne leve med to aftalekonstruktioner, så dem skrev jeg på tavlen

og meddelte, at hvis intet af dette kunne lade sig gøre, måtte parterne forberede sig på Lov 409. Lørdag formiddag modtog jeg så et opkald fra centerchefen med den glædelige besked, at kommunen var med på at lave en aftale.

Efter mere end et halvt års forhandlinger landende vi altså omsider arbejdstiden med kommunen den 4. marts. Forhandlingerne om løndelen voldte os dog så betydelige problemer, da flere kommunaløkonomiske forhold var usikre, at vi faktisk skulle helt hen til den 26. juni, før lokalaftalen formelt blev underskrevet. Alt i alt var det en stor sejr for parterne og skolevæsenet, at vi - i en tid, hvor det fra arbejdsgiverside krævede mod og mandshjerte at gå imod mantraet om "ingen kollektive aftaler og fuld ledelsesret" - som én af få kommuner lykkedes med at indgå en god og forpligtende lokalaftale allerede fra år ét. En lokalaftale, der - på trods af forskellige og i nogen grad modsatrettede interesser - understregede respekten for og tilliden til lærernes professionelle dømmekraft og virke. Det fornægtede sig ikke, at borgmesteren var tidligere lærer og skoleleder i kommunen, og generalforsamlingen valgte da også at *"kvittere for den tillid og det mod, som ligger*

Topmøde foran Ballerup Station i april 2013. Borgmester Würtzen og kredsformand Refskov

bag Ballerup Kommunes vilje til at indgå en aftale med os. Betydningen af aftalte forhold kan ikke overvurderes (...)", som det lød i resolutionen fra den ordinære generalforsamling i 2014. Det var i øvrigt en resolution, der blev lagt mærke til på rådhuset, da det ikke ligefrem var hverdagskost for kommunen at modtage skriftlig anerkendelse fra Ballerup Lærerforening.

Ny folkeskolereform

Arbejdsgivere og politikere havde næppe forestillet sig de dybe spor, som konflikten satte hos lærerne, men tilbage stod, at vi gennemgående savnede gejst og tro på folkeskolens fremtid. Den direkte sammenkobling med vores overenskomst medførte også, at vi som forening havde en lang række forbehold for reformen, som kunne have været afbødet eller undgået, hvis vi på det centrale bord havde været inddraget og hørt, og beslutningerne var blevet taget på baggrund af saglighed, tillid og samarbejde.

Ballerup Lærerforening var af den opfattelse, at folkeskolereformens intentioner på mange måder var sympatiske, og de flugtede faktisk i store træk med det folkeskoleudspil ('10 bud' på fremtidens skole i Ballerup - en fantasiforestilling eller et tænkeligt fremtidsscenarium?), som vi havde præsenteret på generalforsamlingen i 2011. Men én ting er intentioner, noget ganske andet viste den nøgne virkelighed sig at være. Og når vi kiggede på den, kunne vi hurtigt skrive en lang liste med frustration og kritik: Eklatant underfinansiering, intensiveret test- og læringstyranni, indsnævring af folkeskolens formål, for lange skoledage, for stort pædagogindtog i skolen, den misforståede undervisningsopfattelse i form af understøttende undervisning, manglende faciliteter til motion og bevægelse etc.

I Ballerup blev folkeskolereformen - som det var tilfældet i hovedparten af kommunerne - finansieret ved en såkaldt 'mere fleksibel anvendelse af lærernes arbejdstid'. Det var nu bare en pænere måde at skrive, at lærerne gennemsnitligt skulle undervise små tre lektioner mere om ugen. En lærer uden andre primære funktioner end underviser og klasselærer gik derfor fra en undervisningsforpligtelse på 22-23 til 25-26 lektioner om ugen, hvilket må betegnes som en anseelig forøgelse af arbejdsmængden, idet ingen for alvor var i stand til at pege på opgaver, som ikke længere var nødvendige at udføre. Dertil kom inklusionens stadig større pres på den enkelte lærer, et omsiggribende udviklingshysteri og et tiltagende samarbejde med pædago-

ger og eksterne parter på grund af reformens 'understøttende undervisning' og ambitioner om 'åben skole'.

På diverse møder blev indførelsen af folkeskolereformen fra ledelsesside beskrevet med ordbilleder såsom: "Vi lægger stenene, mens vi går", eller "vi asfalterer vejen, mens vi kører på den". Meldingen til lærerne var, at vi befinder os i en forandringstid, hvor vi i fælleskab skal finde nye veje. Desværre blev de velmente hensigter om inddragelse og dialog ikke i tilstrækkelig grad fulgt op af konkrete løsninger og forbedringstiltag, når skolerne løb ind i problemer. Og der er grænser for, hvor lang tid man som lærer kan leve med at gå på en halvfærdig vej, væve faldskærmen i faldet eller vælge cykelhjelm, når man allerede er ude af balance - for nu at blive i den retorik.

Implementeringen af folkeskolereformen gik således ganske trægt, og den mangler i virkeligheden fortsat at falde ordentligt på plads. Det er nu slet ikke enestående for Ballerup, for det er en umulig opgave at implementere en folkeskolereform, når den er urimeligt underfinansieret og tilmed er et kludetæppe af modsatrettede mål og ønsker.

Ny skolestruktur

Fredag den 31. januar 2014 offentliggjorde kommunen det administrative oplæg til den nye skolestruktur. Og efter en langstrakt politisk proces udmøntede det sig så i den tidlige sommer i et reelt forslag til en ny skolestruktur, hvor hjørnestenen var en inddeling i fem distriktsskoler med en solid forøgelse af ledelse "tæt på den pædagogiske praksis", som det hed sig.

I august 2014 udtalte Ballerup Lærerforening i et høringssvar til kommunen, at kommunalbestyrelsen burde tage forslaget til ny skolestruktur af bordet og i stedet arbejde på initiativer, som kunne styrke de enkelte skolers mulighed for at skabe god skole; fx partnerskaber med naboskoler, styrkelse af de enkelte ledelser, uddelegering af koordinerende eller administrative opgaver, større administrativ volumen eller i yderste konsekvens deciderede skolesammenlægninger på én matrikel. Vi mente ikke, og det er fortsat vores holdning, at det skaber kvalitet at have én skole på flere matrikler.

Uagtet hvad samtlige faglige organisationer og mange MED-udvalg anbefalede, traf kommunalbestyrelsen på sit møde i november beslutning om at gennemføre den planlagte skolestruktur uden større ændringer af

det forslag, som var blevet sendt i høring - og det altså allerede fra august 2015. End ikke Styrelsens markering - hvor vi, for at vise vores frustration og afstandtagen, troppede op til kommunalbestyrelsesmødet med en ordentlig stak underskrifter og øreproppper - fik politikerne til at vakle.

Da årsagerne var talrige, kommer det her for vidt at gå ind i en detaljeret redegørelse for, hvorfor kommunen endte med at træffe en så vidtgående beslutning, når modstanden oven i købet var betydelig. Den helt korte version er, at politikerne - også offentligt - havde debatteret fremtidens skolestruktur så længe, at de havde brug for at vise handlekraft og træffe en vægtig beslutning. At modellen blev, som den blev, vil jeg derimod gerne give lidt flere ord med på vejen, for den byggede i virkeligheden oven på det styrings- og ledelsessyn, som havde været undervejs længe i den kommunale verden og nu også ramte skolerne.

Ledelse i folkeskolen havde i mange år baseret sig på en demokratisk og horisontal magtforståelse, som stærke kræfter nu ønskede afløst af et langt tydeligere hierarki med en mere vertikal magtforståelse. Konflikten i 2013 var det reneste symbol på præcis den udvikling. Tendenserne var i de år svære at overse: Kommunal koncerntænkning med fokus på ledelse som et fag i sig selv, stordriftsfordele og effektiviseringspotentiale, lønsumstyring og decentralisering, stram budgetstyring og overskridelsessanktioner, kvalitetsmålinger og -rapporter, benchmarking og standardiseringer. Og her syntes en distriktsskolemodel med klare stillingsbeskrivelser, ansvarsområder og forretningsgange åbenbart at være den oplagte strategiske måde at organisere et skolevæsen på. Præcis som det allerede var sket i mange andre kommuner – uden større succes bemærkes.

I Ballerup forsøgte vi at håndtere transformationen skånsomt, men selvom vi både med vores lokalaftale og en ny lokal MED-aftale understregede betydningen af medarbejderinddragelse og samarbejde, havde lærerne oplevelsen af, at indflydelses- og kritikrummet blev voldsomt indskrænket på skolerne. Jeg har tit - frit efter hukommelsen - citeret en lærer, som for mig på et fagligt klubmøde satte ord på denne oplevelse på en rammende måde:

"Før i tiden var vi (læs: ledelse og lærere) *sammen om at udvikle skolen. Vi havde de samme ønsker for eleverne og hinanden og havde ikke et stort be-*

hov for at markere forskellige positioner. I dag bliver ledelsesretten fremhævet både i skåltaler og i dagligdagen; til receptioner, uformelle lejligheder og når en kollega har været for kritisk på et møde. Tilmed benævnes vi ikke længere som lærere - men er blevet til "medarbejdere" - og har ingen medbestemmelsesret. Der er opstået et 'dem' og 'os', og ledelsen gør en dyd ud af det."

Det kunne, der skrives meget mere om, men det var i hvert fald sådan, at beslutningen om den nye skolestruktur mere end blot toppede en i forvejen overfyldt dagsorden på skoleområdet. Og vi fik alle sammen pludselig rigtig travlt, fordi den politiske beslutning kom så sent i forhold til planlægningen af det kommende skoleår. Eksempelvis skulle alle de nye lederstillinger jo besættes. Foråret 2015 blev derfor vildt, og mange aftener blev brugt i diverse ansættelsesudvalg, således at skolevæsenet tilnærmelsesvis kunne blive klar til et nyt skoleår med en ny skolestruktur fra august.

De første to år med den nye skolestruktur har da også budt på et utal af forudsete og uforudsete komplikationer og problemer af pædagogisk, organisatorisk, politisk og administrativ art. Kommunen er oplagt blevet overrasket over, hvor stort et projekt det er, den har kastet sig ud i, så der knokles fortsat løs for at få skolevæsenet til at fungere.

Som det fremgår, blev skolestrukturen ikke opfundet af Ballerup Lærerforening, og selvom vi forsøger at understøtte projektet, som vi nu kan, og tillidsrepræsentanterne gør sig ihærdige anstrengelser for at få det til at glide bedst muligt, må vi indrømme, at vi fortsat har svært ved at se, at specielt skoler på flere matrikler bidrager med særlig meget positivt til skolevæsenet.

Ikke sjældent har jeg gennem de senere år - simpelthen for at kunne holde det ud - taget mig selv i at måtte grine over, hvad der mest af alt har mindet om et absurd teater, når den ene forandring har afløst den anden - til tider uden sans og samling. Og det har af og til været svært at finde en grimasse, der kunne passe, når vi sad i Styrelsen, og tillidsrepræsentanterne på skift fremlagde de mest groteske skolesager og læreroplevelser. Ingen har reelt kunnet følge med, og kvaliteten i organiseringen og opgaveløsningerne har været i frit fald.

Men alle løb hele tiden lidt stærkere i frygt for at isen skulle bryde sammen under os, og det gør vi såmænd nok stadigvæk.

Med mange kasketter..

Jesper Würtzen

BLF fejrer jubilæum – og stort tillykke med det! BLF og skolevæsnet i Ballerup har været en stor del af mit liv – og har bestemt haft en stor indflydelse på mit liv:

Jeg startede selv som **elev** i 1.klasse 1972 på Højagerskolen, hvor jeg gik i skole 2 dage 8-12 og 3 dage 12-16, for der var så mange børn i skolen, at vi måtte gå i toholdskift.

Derfor byggede kommunen en ny skole, og midt i 2.klasse blev hele min klasse flyttet til den spritnye Egebjergskole på marken i Egebjerg.

Det var jo i den tid, hvor gruppearbejde og rundkredspædagogik var in, og lærerne var tændte af idealisme og lyst til at opdrage eleverne til nye værdier. "Rendestens undervisere" og "røde abekatte" kunne jeg høre daværende borgmester Burchard kalde dem i fjernsynet. Men jeg kunne faktisk godt lide mine lærere og min skolegang på Egebjergskolen. Jeg havde i øvrigt Arne Møller som matematiklærer. Han havde det rette blik i øjet, var en ildsjæl og inviterede gladelig elever hjem til sig selv, og talte i hvert fald ikke timer, selvom han også var kredsbladsredaktør og fagpolitisk aktiv.

Jeg forlod Egebjergskolen i 1981 og vendte tilbage i efteråret 1986, hvor jeg startede som **ikke-udddanet lærervikar** (cykelvikar) for at prøve lærerlivet af, inden jeg besluttede, om jeg ville melde mig på seminiaret. Og det gik så godt, at jeg i sommeren '87 startede på KDAS, hvor jeg i øvrigt under studiet var **lærerpraktikant** på Rosenlundskolen, Højagerskolen og Hedegårdsskolen.

Efter endt seminarium og militærtjeneste stod jeg som ny-uddannet lærer, men der var ingen job at få nogen steder efter de store fald i børnetal op gennem 80'erne. Ballerup Kommune havde i den forbindelse lige fyret små 60 tjenestemænd med 3 års ventepenge - og alle de unge lærere var for længst ude efter BLF's SIFU-princip (Sidst Ind – Først Ud).

Så jeg måtte på den igen, nu som **uddannet lærervikar** (cykelvikar – på

Jesper Würtzen. Officielt foto

bananplukkervilkår). Jeg var dog så heldig, at jeg fik nogle "længere" ansættelser i samme skema: hele 7 uger på Egebjergskolen, hvor jeg havde Morten Refskov, der dengang gik i 2. klasse. Jeg kendte ham nu i øvrigt fra Fritter 2 på Egebjerg, hvor jeg havde arbejdet som **pædagogmedhjælper** hele min seminarietid.

Jeg var også 7 uger på Østerhøjskolen, indtil Nils Danielsen ringede og tilbød mig en stilling som **årsvikar** på Rosenlundskolen. Det gik rigtigt godt som ny lærer – og det så ud til, at jeg kunne få forlænget min midlertidige ansættelse også ind i det næste skoleår (fast ansættelse var helt urealistisk). Men så fandt Ballerup Kommune ud af, at man kunne tilbagekalde nogle af tjenestemændene – og så røg jeg ud.

Det lykkedes dog Nils Danielsen at bikse en midlertidig stilling sammen, hvor jeg havde halv tid på Rosenlundskolen og halv tid på "Vejledningsprojektet for unge indvandrere", der også lå på Rosenlundskolen.

Det var jo ikke så sikre vilkår – så da der blev opslået en stilling som tids-

begrænset ansat lærer på minimum et års varighed ved kommunens lille heldagsskole Skovmarkskolen, så flyttede jeg der til i december '93 og blev **heldagsskolelærer**. Og efter et par år blev jeg også **fastansat lærer** på overenskomstvilkår.

I december 1994 begyndte jeg at arbejde for BLF. Tjansen som **kredsbladsredaktør** var blevet ledig efter Claudi. På den tid var næsten alle lærere i skolevæsnet tjenestemænd – og i en mere moden alder end jeg, som altså var 27. Næstyngste på generalforsamlingerne var kredsformand Jon Kowalczyk, der havde passeret de 40.

Jobbet som kredsbladsredaktør var ganske interessant – og spændende at komme rundt på alle skolerne og finde stof til 5-6 årlige udgivelser. Og godt at blive lært op i de ærkefaglige værdier, som BLF altid har haft. Ikke mindst har jeg på kredskontoret haft mangen en inspirerende snak med Jon, Niels Kjeldsen og Peter Hess. Interessant at komme til generalforsamlinger, hvor den ene store taler efter den anden afløste hinanden på talerstolen – og bekræftede hinanden i, at lærerne ville have tid til forberedelse og en god løn.

Og det fik de. Det lykkedes at indgå aftaler om såvel arbejdstid som løn med forvaltningsdirektør Kaj Nørsø – som var ….OK gode. Niveauet var faktisk pænt over resten af landet….

Da jeg blev valgt som **tillidsrepræsentant** og tog på TR-kurser med TR fra resten af landet, og jeg fortalte om Ballerupaftalen – ja, så troede de andre ikke på de vilkår og den løn, der var i Ballerup, men det var også gode vilkår.

BLF stod rigtigt stærkt. Jeg blev også kredsstyrelsesmedlem – og i styrelsen var linjen klart "fagpolitisk classic": Gode arbejdsvilkår til lærerne. I Styrelsen var jeg i øvrigt længe den eneste overenskomstsatte lærer blandt tjenestemændene.

Også på landsplan stod BLF stærkt – det lykkedes at få valgt to mand i hovedstyrelsen: Jon og Peter. En tradition som er fortsat med Morten og Jeanette.

Da Jon forsvandt kom John Jensen til – og man stod og manglede en **formand for kredsens pædagogiske udvalg**. Og den tjans fik jeg. Med i

udvalget sad i øvrigt blandt andet Per Kjær, Georg Rasmussen – og John Jensen flyttede over i udvalget…, ikke mindst fordi der kom nye fagpolitiske tanker fra udvalget. Blandt andet arbejdede udvalget med, at det var en god idé, at man lavede en årsplan som lærer. Det vakte en del postyr i Styrelsen, men det endte faktisk med, der blev vedtaget en resolution på generalforsamlingen om årsplaner…

…Og det var også et ryk i den retning, som John Jensen havde stukket ud, da han tiltrådte, hvor han klart meldte ud: "Vi skal have en god skole – men ikke på bekostning af lærernes arbejdsvilkår."

Så skete der det, at jeg i efteråret 2000 søgte og fik stilling som **viceskoleinspektør** på Rosenlundskolen. Og så sad jeg pludselig på den anden side af bordet…

Og der havde jeg det faktisk meget godt. Også med BLF - for jeg vidste jo, hvordan foreningen tænker, så jeg havde et fint samarbejde med Rosenlundskolens tillidsrepræsentant Jørgen Dahl.

Vi var enige i rigtigt mange ting også omkring arbejdsmiljø. Men jeg må stadig indrømme at de aftaler om arbejdstid, der var indgået, de var bøvlede – selvom det kunne blive endnu værre, som jeg skal komme ind på om lidt.

Regler om slet ingen mellemtimer (heller ikke til teamsamarbejde eller af læreren ønskede mellemtimer til kontorarbejde) og min. 3 timer pr. dag gjorde skoleårets planlægning til en urimelig lang proces. Og ALT hvad der skete efter, at aktivitetsplanerne for hele skoleåret var udleverede 30. juni var overtid.

Men når nu det var aftalt sådan, så holdt vi i skoleledelsen på Rosenlund selvfølgelig aftalen. Men rundt om i ledelserne på skolerne tænkte og sagde man, at BLF havde sejret sig ihjel.

Jeg var på det tidspunkt i øvrigt bestyrelsesmedlem og senere **formand for Skolelederforeningen i Ballerup**.

BLFs faste kurs endte med at føre til et krav fra skoleledere, bestyrelser og

politikere om nye arbejdstidsregler i Ballerup. Og da Kommunernes Landsforening samtidig havde fået lur på lærernes arbejdstid, blev Ballerup udset som et af de steder, hvor de hårde drenge fra KL kom ud og så, hvordan lærernes arbejdstid blev anvendt. Som en af de lederne, der vidste mest om arbejdstid, var jeg med i kommunens arbejdsgruppe sammen med KL-drengene.

Nu kan både for meget og for lidt være af det onde… og jeg må indrømme, at jeg synes, at KL-drengenes tænkning var langt fra hverdagen i skolen. Så vil jeg ikke sige mere…

Historien endte med åben konflikt mellem BLF og Ballerup Kommune, hvor man anvendte overenskomstens tilbagefaldsbestemmelser om, at alt skulle på mødeplan. Og så blev det endnu mere bøvlet at planlægge skoleåret. Det fjernede fokus fra al pædagogisk udvikling og gjorde det umuligt at lede en skole.

I det skoleår var der en stor lærerflugt fra skolevæsnet, og de umulige centrale arbejdstidsregler betød, at på de skoler, hvor der i forvejen var knas mellem leder og medarbejdere, blev det rigtigt slemt – og en af de skoler var Rugvængets Skole. Her stoppede lederen midt i skoleåret – og så skulle der findes en ny konstitueret fra en af de andre skoler. Tre andre skoleledere sagde "nej tak" til at blive lånt ud til Rugvænget. Så blev jeg spurgt og jeg sagde "ja tak". Og så blev jeg først konstitueret – og siden fastansat som **skoleinspektør**.

Rugvængets Skole er en anden skole end Rosenlund – og den ligger i et andet socioøkonomisk distrikt.Nogle ting, som er et problem på den ene skole, er ikke et problem på den anden – eller er ikke et problem, der kommer så højt op på listen, at nogen mener, man bør prioritere at tage sig af det.

Men ligesom jeg havde været glad og stolt af Rosenlund, så blev jeg også glad og stolt af Rugvænget – selvom det var nogle forskellige ting, jeg var glad og stolt af.

I min tid på Rugvænget havde jeg også et fint samarbejde med tillidsrepræsentanterne Pia Scharffenberg og Yoa Pieznic. Og et fint samarbejde med BLF. Det var faktisk kun omkring nogle personalesager, vi mødtes, og her

var BLF, som altid gode til at kæmpe for den bedst mulige løsning for den enkelte medarbejder. Og fair nok. Det er jo deres opgave.

Skolevæsnet nåede i udviklingsdirektør Dorrit Christensens sidste ansættelsesår en sidste omgang med mødeplaner i skoleåret 11-12. Det var lige så forfærdelig, som den første konflikt og med lige så lidt udvikling. Men så blev der heldigvis enighed om at gå over til en A08-aftale til alles store tilfredshed.

Det er i øvrigt pudsigt, at begge de to skoler jeg har været leder på, har jeg også været **forælder** på. Rugvænget med min store søn tilbage i 90'erne, og Rosenlund fra midten af 00'erne med mine tvillinger på Rosenlund. Eneste kommentar er, at man med forældrekasketten på hellere vil høre om sine børns dagligdag og undervisning i klassen, end man vil høre om lærerens egne arbejdsvilkår.

En anden kasket jeg ikke har nævnt endnu er, at jeg i 2006 blev **kommunalbestyrelsesmedlem**. Men eftersom jeg også arbejdede indenfor skoleområdet, afholdt jeg mig fra at tale om skole i alle politiske sammenhænge.

Men da jeg i 2012 blev **borgmester**, blev jeg selvfølgelig nødt til også at udtale mig politisk om skolevæsnet. Det glæder mig meget, at forholdet mellem rådhus og BLF er blevet meget bedre. Selvfølgelig er man ikke enige om alt, men man er blevet bedre til at snakke sammen og finde løsninger.

Jeg fuldt ud klar over og kan godt forstå, at mange lærerne stadig er sure over lock-outen - og sammenkædningen med lock-out og reform, gav folkeskolereformen dårligst muligt udgangspunkt.

Omkring arbejdstid er jeg glad for, at vi i Ballerup har lavet en aftale om arbejdstid, der giver lærerne mulighed for at have egen tid til rådighed til forberedelse. Den er ikke på samme niveau som tilbage i 90'erne – men økonomien i kommunerne er også en helt anden end dengang. Men det er vist stadig en aftale, som ligger i den gode ende af landets aftaler…

Jeg vil gerne ønske BLF tillykke med jubilæet. Tak for godt samarbejde og mange gode stunder alle de år, jeg har kendt jer. Forhåbentlig også fremover om gøre skolevæsnet endnu bedre. Tillykke med jubilæet!

Færre lærere og flere opgaver presser skolevæsenet og foreningen

Morten Refskov

Der var 730, der var 670, der var 620, der var 580.

Omtrent sådan kan man beskrive den tilbagegang, som antallet af lærerstillinger i Ballerup har haft over de seneste ti år. I 2007 - da undertegnede var på sit andet år som lærer på Rosenlundskolen - talte skolevæsenet mere end 730 fuldtidslærerstillinger. I dag har vi ramt et moderne lavpunkt, idet stillingstallet kan opgøres til færre end 580. Fra 2011 til 2016 er der for eksempel nedlagt 91,2 lærerstillinger, svarende til 14,4 %, mens elevtallet kun er gået tilbage med 6,9 %. Det betyder, at der i dag er 12,4 elever pr. lærer mod 11,2 i 2009.

Ballerup Kommune har en årelang tradition for at prioritere børn og skole, og det gør kommunen fortsat. Men pengene er blevet betydeligt færre oven på kommunalreformen og finanskrisen, og det kan sandelig mærkes på antallet af lærerstillinger. Dertil kommer, at andre faggruppers indtog i skolen har ført til, at en del tidligere læreropgaver nu varetages af især pædagoger.

I praksis betyder de færre ressourcer, at der er kommet flere elever i klasserne, der er meget få to-lærertimer tilbage, og lærerne underviser betydeligt mere, end det var tilfældet op gennem 00'erne.

Og antallet af lærere er desværre fortsat for nedadgående, mens forventningerne stiger år efter år: tættere samarbejde mellem de fagprofessionelle, mere forebyggende og inkluderende praksis, større variation og kreativitet i undervisningen, højere elevfaglighed med bedre karakterer.

Som om det ikke var nok, har vi de senere år identificeret en stigende tendens, som bekymrer os; nemlig at skolerne ikke fastansætter lærere i det omfang, som der er brug for og økonomi til, fordi ressourcetildelingen - på grund af lønsumstyring og hyppigt skiftende ressourcetildelingsmodeller

- har været så uigennemskuelig, at skolelederne i nogle tilfælde ikke har turdet ansætte. Med andre ord har der været drevet skole med en kronisk form for underbemanding eller fast bemanding med ikke-læreruddannede - oftest uuddannede vikarer, typisk studenter i gang med et sabbatår. Det har tillige den konsekvens, at disse ansatte sjældent er oplagt medlemspotentiale, hvilket gør, at medlemstallet yderligere får et dyk.

Problematikken er alvorlig, da den samtidig medfører en øget arbejdsbelastning på skolerne for den enkelte lærer og teamet, når der skal dækkes ind eller kompenseres, og derudover står praksissen i skærende kontrast til folkeskolelovens uddannelseskrav samt elevernes ret til kvalitetsundervisning.

Nu er det selvfølgelig ikke sådan, at vi har set passivt til udviklingen. Gentagne gange har vi protesteret, og overskifter som: "Al undervisning skal varetages af uddannede lærere", "Elastikken er trukket for langt ud" og "Er der en læreruddannet til stede? - om at tale for døve øren", taler deres tydelig sprog om en stadig fagforeningskamp for et ambitiøst skolevæsen med eleverne i centrum - som derfor byder på rimelige arbejdsforhold for dets lærere.

I Ballerup Lærerforening har vi heldigvis fortsat en solid medlemsopbakning med tårnhøj organisationsprocent og stor deltagelse ved vores generalforsamling, medlemsweekend og øvrige arrangementer. Det er gang på gang en opløftende oplevelse, men det kommer ikke af sig selv. Fordi alle lærere er mere fortravlede end nogensinde før og i højere grad vælger andre - også digitale - fællesskaber til end det klassiske, kollegiale professionsfællesskab på arbejdspladsen - og i fagforeningen - er det vores fornemmelse, at det kræver et stadigt større fodarbejde af tillidsrepræsentanterne at skabe opmærksomhed omkring vores indsatser og deltagelse i vores arrangementer. I den forbindelse har det måske også en vis betydning, at skolerne ikke længere er en monokultur, alene bestående af lærere.

I tillæg til den vigende opbakning, oplever vi også, at det kræver ihærdigere argumentation fra tillidsrepræsentanterne at få nyuddannede til at melde sig ind i foreningen. Langt overvejende bærer argumentationen fortsat frugt, men det er blevet sværere, og det er en opslidende og utaknemmelig

opgave. Uagtet om det skyldes manglende eller forandret (fag)politisk opdragelse, tidens individualitet og forbrugerisme eller helt andre forhold, kan vi nøgternt konstatere, at et fagforeningsfællesskab ikke længere kommer af sig selv. Heller ikke hos os, der er lærere i Ballerup. Det skal der kontinuerligt arbejdes for, og derfor har vores arrangementer og medlemsopbakning også været en hyppig gæst på Styrelsens mødedagsordener. For det er naturligvis sådan, at vi som fagforening konstant må vurdere, om vi gør det rigtige og lever op til medlemmernes forventninger til os.

Jeg er vist kendt for at være tydelig i både kropssprog og tale, og jeg medgiver gerne, at jeg personligt har svært ved at forstå og acceptere, når vi har kolleger, som nyder godt af de resultater, fællesskabet opnår, men ikke finder, at de behøver at bidrage økonomisk til samme fællesskab. Det er ikke alle lærere, som vil, kan eller skal bidrage lige meget - sådan er det i dag, og sådan har det formentlig altid været - men alle kan tage på sig at føle en stærk kollektiv forpligtelse til at bakke kollegialt op om vores professionsfællesskab. Solidaritet starter med én selv, og et fællesskab er aldrig stærkere end kædens svageste led.

Næste generation af lærere ønsker også, at der arbejdes for deres tjenstlige, økonomiske, faglige og pædagogiske interesser, og at vi kerer os om og virker for udviklingen af folkeskolen. Og det hviler på et dygtigt og insisterende fagforeningsarbejde, som kun findes, når det har bred tilslutning og opbakning. Vi må derfor alle tage et ansvar for at bringe oplysning, kultur og tradition videre til den næste lærergeneration, og det er præcis her, hvor hvert enkelt medlem har en vigtig opgave i at møde nye kolleger med en udtalt forventning om, at man selvfølgelig er medlem af sin fagforening: Danmarks Lærerforening.

Faktaboks om 1997-2017

Formænd:
Jon Kowalczyk (1988-2000)

John Jensen (2000-2010)

Næstformænd:
Peter Hess Nielsen (1992-2000)

Niels Kjeldsen (2000-2010)

Kasserere:
Niels Kjeldsen (1990-2000)

Kongresdelegerede:

1997 – 1999:
Jon Kovalzcyk, Peter Hess Nielsen og Søren Vagn Jacobsen

2000 – 2009:
John Jensen, Niels Kjeldsen og Jørgen Dahl. Georg Rasmussen deltog i 2004 som suppleant for Jørgen

1997 2000 2005

Niels Kjeldsen (2010-2012)

Morten Refskov (2012-)

Jeanette Sjøberg (2010-)

Lars Nilsson (2000-2016)

Vibe Larsen (2016-)

2010 -2011:
Niels Kjeldsen, Jeanette Sjøberg
og Barbara Budtz

2012:
Morten Refskov, Jeanette Sjøberg
og Lars Nilsson

2013:
Morten Refskov, Lars Nilsson og Jens Lund.
(Jens var suppleant for Jeanette Sjøberg, der
sad i kongressen som HS medlem)

2014:
Morten Refskov, Kasper Mortensen og Lars Nilsson.
(Lars var suppleant for Jeanette Sjøberg, der
sad i kongressen som HS medlem)

2015:
Morten Refskov, Kasper Mortensen og Lars Nilsson.
(Lars var suppleant for Jeanette Sjøberg, der sad i
kongressen som HS medlem)

2016:
Kasper Mortensen, Susanne Vilstrup og Tina Christiansen.
(Susanne og Tina var suppleanter for Jeanette og Morten,
der begge sad i kongressen som HS medlemmer

2010 **2015** **2017**